

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ТУРИЗМУ
Кафедра менеджменту та адміністрування

ДИПЛОМНА РОБОТА

Організаційне планування стартапу сервісу пошуку мін «Mine seeking dron»
(у рамках проєкту EU4Youth «Відновлення через соціальне підприємництво»
JA Ukraine, ГО «Джуніор Ачівмент Україна», м. Київ)

Шифр ДРМН.20192.00ПЗ

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Шифр і назва галузі знань

Спеціальність 073 Менеджмент
Шифр і назва спеціальності

Освітня програма Менеджмент
Назва

Виконав студент 4 курсу, група МН 20-1 Г. Дегтя Денис БОРІДКО
Шифр Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник к.с.н., доц. Кат Олена САВЧЕНКО
Науковий ступінь, звання Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Нормоконтролер ст.викл. Ірина Ірина ГРАБОВСЬКА
Науковий ступінь, звання Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

До захисту допускаю:
Завідувач кафедри менеджменту та адміністрування Ніла ТЮРИНА
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

14 06 2024 р.

Хмельницький 2024

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет управління, адміністрування та туризму
 Кафедра менеджменту та адміністрування
 Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
 Галузь знань 07 Управління та адміністрування
шифр і назва
 Спеціальність 073 Менеджмент
шифр і назва
 Освітня програма Менеджмент

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри

“ 15 ” 02 2024 р.

ЗАВДАННЯ НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ

Борідко Денис Анатолійович

Прізвище, ім'я, по батькові студента

1. Тема: Організаційне планування стартапу сервісу пошуку мін «Mine seeking dron» (у рамках проєкту EU4Youth «Відновлення через соціальне підприємство» JA Ukraine, ГО «Джуніор Ачівмент Україна», м. Київ)
 керівник роботи Савченко О.В., к.с.н., доцент кафедри менеджменту та адміністрування
Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, місце зв'язку

Затверджено наказом ректора університету № 8 від 15.02 2024 р. дод. 69

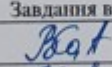
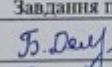
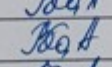
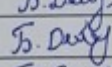
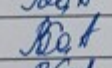
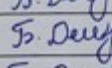
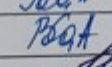
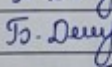
2. Строк подання студентом роботи на кафедру 20.02.2024

3. Вихідні дані до роботи статті, монографії, навчальні посібники з заданої теми, статистична інформація підприємства, бухгалтерська звітність, інформація мережі Інтернет тощо

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): 1 Теоретичні основи організаційного плану бізнес – проєкту, 2 Характеристика ГО «Джуніор ачівмент Україна» як об'єкту дослідження, 3 Розробка організаційного плану стартапу сервісу пошуку мін «MINE SEEKING DRON» в рамках проєкту EU4YOUTH «Відновлення через соціальне підприємство»

5. Перелік графічного матеріалу (із зазначенням обов'язкових креслень): 1. Цілі організаційного проєкту 2. Ключові принципи побудови ефективної організаційної структури управління» 3. Основні характеристики лінійного та матричного типів організації проєктів 4. Функції керівництва в процесі організаційного планування 5. Типові розділи плану графіку проєкту 6. Типові елементи плану графіку 7. Приклад формування плану графіку проєкту 8. Система контролю проєкту на різних етапах життєвого циклу 9. Показники звіту про фінансові результати ГО «ДЖУНІОР АЧІВМЕНТ УКРАЇНА» 10. Аналіз балансу ГО «ДЖУНІОР АЧІВМЕНТ УКРАЇНА» 11. Організаційна структура проєкту «Mine-Seeking Drone» 12. Ініціація проєкту, 13 Розподіл обов'язків працівників соціального проєкту «Mine-Seeking Drone» 14. Планування проєкту 15. План реалізації проєкту «Mine-Seeking Drone» 16. Реалізація проєкту 17. Схема реалізації проєкту за допомогою інструменту WBS 18. Діаграма Ганта «Mine-Seeking Drone»

6. Консультанти розділів дипломної роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1. Теоретико-методичний	Савченко О.В., доцент кафедри МА		
2. Дослідницько-аналітичний	Савченко О.В., доцент кафедри МА		
3. Проєктно-рекомендаційний	Савченко О.В., доцент кафедри МА		
4. Нормоконтроль	Грабовська І.В., ст. викл. каф. МА		

7. Дата видачі завдання лютий 2024

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Пор. №	Назва етапів (розділів) дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вибір теми дипломної роботи	Лютий 2024	Виконано
2.	Одержання індивідуального завдання	Лютий 2024	Виконано
3.	Складання календарного плану графіка написання дипломної роботи	Лютий 2024	Виконано
4.	Аналіз літератури, участь у виконанні науково-дослідних робіт, інші заходи	Лютий 2024	Виконано
5.	Корегування теми дипломної роботи та календарного плану-графіку	Березень 2024	Виконано
6.	Підготовка першого розділу	Березень 2024	Виконано
7.	Підготовка другого розділу	Квітень 2024	Виконано
8.	Підготовка третього розділу	Травень 2024	Виконано
9.	Підготовка висновків	Червень 2024	Виконано
10.	Здача науковому керівнику	Червень 2024	Виконано

Студент

Б. Діди

Підпис

Борісکو Д.

ІМ'Я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник роботи

Вот

Підпис

Савченко О.В.

ІМ'Я, ПРІЗВИЩЕ

АНОТАЦІЯ

Борідко Д. Організаційне планування стартапу сервісу пошуку мін «Mine seeking dron» (у рамках проекту EU4Youth «Відновлення через соціальне підприємництво» JA Ukraine, ГО «Джуніор Ачівмент Україна», м. Київ.

Керівник роботи Савченко О. В., к.е.н, доцент кафедри менеджменту та адміністрування. Дипломна робота бакалавра: 54 с., 6 рисунків, 14 таблиць, 48 джерел посилань.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ПЛАН, БЕЗПЛОТНІ ЛІТАЛЬНІ АПАРАТИ, СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО, РОЗМІНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ, ДІАГРАМА ГАНТА

Проаналізовано теоретичні основи організаційного планування бізнес-проекту, включаючи значення, компоненти та основні принципи, необхідні для побудови ефективної організаційної структури управління. Визначено основні цілі та завдання організаційного планування, а також роль, яку відіграє керівництво. Охарактеризовано два основні типи організації проектів: лінійний і матричний, а також переваги, недоліки та застосування кожного.

Проаналізовано діяльність, цілі, місію, правовий статус та джерела фінансування громадської організації «Джуніор Ачівмент Україна». Розглянуто основні проекти організації, спрямовані на навчання молоді підприємницького мислення, фінансової грамотності та діяльності лідерства. Описано JA Ukraine джерела фінансування та показники діяльності організації.

Розроблено операційний план проекту стартапу «Mine seeking dron», починаючи із формування цілей, потреби у персоналі, звершуючи аспектами автоматизації, зокрема етапів здійснення, діаграми Ганта (описано використання ProjectLibre).

Д. Борідко

« 14 » 06 2024 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ПЛАНУ БІЗНЕС – ПРОЄКТУ...7	7
1.1 Організаційний план, його значення в бізнес-плані підприємства.....7	7
1.2 Елементи організаційного плану.....11	11
1.3 План-графік організації проекту та особливості його складання. Система контролю та очікувані результати.....16	16
2 ХАРАКТЕРИСТИКА JA UKRAINE, ГО «ДЖУНІОР АЧІВМЕНТ УКРАЇНА», ЯК ОБ’ЄКТУ ДОСЛІДЖЕННЯ.....25	25
2.1 Характеристика та основні техніко-економічні показники JA Ukraine, ГО «Джуніор Ачівмент Україна», м. Київ.....25	25
2.2 Соціальне підприємництво та його роль в сучасному суспільстві.....33	33
3 РОЗРОБКА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ПЛАНУ СТАРТАПУ СЕРВІСУ ПОШУКУ МІН «MINE SEEKING DRON» В РАМКАХ ПРОЄКТУ EU4YOUTH «ВІДНОВЛЕННЯ ЧЕРЕЗ СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО».....37	37
3.1 Цілі проекту стартапу сервісу пошуку мін «Mine seeking dron». Структура управління. Вимоги та потреба у персоналі проекту.....37	37
3.2 Робоча структура та PDM – проекту стартапу сервісу пошуку мін «Mine seeking dron».....42	42
3.3 Автоматизація процесу формування операційного плану за допомогою ProjectLibre.....51	51
ВИСНОВКИ.....55	55
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ.....57	57
ДОДАТКИ.....63	63

ВСТУП

Війна росії проти України спричинила велику гуманітарну кризу та завдала великих збитків економіці країни. Одним із серйозних наслідків війни є масове замінування територій особливо в аграрному секторі, це перешкоджає відновленню економіки, і загрожує життю та здоров'ю людей. Забруднення сільськогосподарських угідь вибухонебезпечними речовинами унеможлиблює їх використання та створює довгострокові загрози продовольчій безпеці країни.

Замінування спричинило значне скорочення посівних площ і зниження врожайності в Україні, яка традиційно є одним із найбільших світових виробників зерна та інших сільськогосподарських продуктів. Це призводить до втрати значної частини сільськогосподарської продукції, збільшення залежності від імпорту та зростання цін на продукти харчування. Щоб відновити економіку країни та забезпечити продовольчу безпеку, невідкладним завданням є розмінування і відновлення сільськогосподарських угідь.

У зв'язку з цим проєкт «Mine seeking dron» є актуальним і своєчасним. Він пропонує інноваційне рішення проблеми розмінування за допомогою дронів, які мають спеціальні датчики для виявлення вибухонебезпечних предметів. Цей метод значно прискорює процес розмінування, знижує ризики для саперів і підвищує ефективність робіт. Організаційний план проєкту «Mine seeking dron» забезпечує чітку структуру, координацію дій команди та ефективне використання ресурсів, що є важливим для успішної реалізації проєкту. Він визначає цілі проєкту, розподіляє завдання між учасниками, визначає терміни виконання та визначає необхідні ресурси. Організаційний план також включає інструменти контролю та управління ризиками, щоб проблеми могли бути вирішені вчасно під час виконання проєкту.

У роботі досліджується організаційне планування стартапу «Mine seeking dron» у рамках проєкту EU4Youth «Відновлення через соціальне підприємництво» JA Ukraine, ГО «Джуніор Ачівмент Україна», м. Київ.

Метою роботи є розробка організаційного плану, який забезпечить досягнення цілей проєкту та його ефективну реалізацію.

Розглядаються теоретичні основи організаційного планування, діяльність ГО «Джуніор Ачівмент Україна» та її місце в розвитку соціального підприємництва, а також розроблено організаційний план проєкту «Mine seeking dron». Особлива увага приділяється визначенню цілей проєкту, формуванню команди, розподілу обов'язків, плануванню ресурсів та бюджету та управлінню ризиками.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ПЛАНУ БІЗНЕС – ПРОЄКТУ

1.1 Організаційний план, його значення в бізнес-плані підприємства

У сучасній ринковій економіці, яка постійно змінюється, успішне завершення бізнес-проєктів вимагає ретельного планування та обґрунтування на кожному етапі. Організаційний план є важливим компонентом бізнес-плану, оскільки він визначає стратегію та тактику досягнення цілей, а також розподіл ресурсів. Організаційний план компанії має бути чітко сформований і адаптований до сучасних вимог ринку. Організаційний план визначає, як розподілити ресурси компанії, щоб досягти її цілей. Шанс залучення інвестицій у проєкт зростає, якщо організаційний план добре сформований. Організаційний план є одним із способів оцінки та контролю результатів діяльності. Організаційний план дозволяє відстежувати, чи досягає підприємство своїх цілей і як воно функціонує. Основними завданнями, пов'язаними з організаційним плануванням, є:

а) Чіткий розподіл відповідальності та структура: організаційний план встановлює ієрархію підприємства та розподіляє обов'язки та ролі між працівниками. Це запобігає дублюванню завдань, непорозумінню та конфліктам, що сприяє ефективній роботі команди.

б) Ефективне управління ресурсами означає, що план визначає, які ресурси (матеріальні, фінансові та людські) необхідні для досягнення цілей проєкту, а також те, як ці ресурси будуть розподілені та контролюватися. Це дозволяє уникнути неефективного використання ресурсів і мінімізувати витрати.

в) Організаційний план є важливим документом для потенційних інвесторів, оскільки він демонструє серйозність намірів і професійний підхід до реалізації бізнес-ідеї. Коли це відбувається, організаційний план містить об'єктивну інформацію, яка показує професійні навички менеджерів. Честь

інвесторів і шанси на отримання фінансування підвищуються через чітку структуру, кваліфіковану команду та продуманий розподіл відповідальності.

г) Організаційний план дає співробітникам чітке розуміння того, що вони роблять у компанії, її завдань і шляхів розвитку. Це підвищує мотивацію та залученість співробітників, що позитивно впливає на продуктивність і результати роботи.

д) Вносить необхідні корективи у структуру та функціонування організації, він допомагає гнучко адаптуватися до змін.

е) Організаційний план слугує засобом для нагляду та оцінки досягнення цілей проєкту. Регулярний аналіз результатів підвищує ефективність роботи та дозволяє виявити відхилення від плану.

Основне завдання полягає в тому, щоб підтримати рішення щодо форми організації підприємницького проєкту, визначити тих, хто виконуватиме цю роботу, і переконатися, що управлінський персонал та інші співробітники суб'єкта підприємницької діяльності здатні успішно завершити бізнес-проєкт . При розробці «організаційного плану» основними цілями, які має поставити перед собою розробник бізнес-плану, є:

а) визначити найбільш підходящу форму власності та організаційно-правову форму суб'єкта підприємницької діяльності;

б) ідентифікувати учасників або засновників суб'єкта підприємницької діяльності та вказати основні умови статутної угоди

в) у випадку створення акціонерного товариства вказати кількість і тип акцій, які будуть випущені;

г) навести склад та коротку характеристику основного управлінського персоналу;

д) обґрунтувати розподіл обов'язків основного управлінського персоналу суб'єкта підприємницької діяльності, їх умови і форми оплати праці;

е) обґрунтувати необхідність та потребу підприємницького проєкту у роботі консультантів;

- ж) охарактеризувати кадрову політику суб'єкта підприємницької діяльності;
- з) навести організаційну (виробничо-технологічну) структуру управління суб'єктом бізнесу та реалізацією ним підприємницького проєкту;
- и) здійснити оцінку цієї структури щодо відповідності цілям та стратегії суб'єкта бізнесу;
- к) представити функції ключових підрозділів, склад та структуру дочірніх підприємств і філіалів, їх організаційні взаємозв'язки з основним підприємством;
- л) зазначити як буде здійснюватись робота по організації, координації та взаємодії служб і підрозділів суб'єкта підприємницької діяльності;
- м) обґрунтувати потребу в автоматизованій системі управління чи створенні локальної інформаційно-облікової електронної мережі;
- н) розподілити та представити основні етапи робіт, які необхідно здійснити до моменту початку реалізації бізнес-проєкту, навести терміни цих етапів та їх вартість, представити і обґрунтувати необхідне правове забезпечення функціонування суб'єкта підприємницької діяльності та реалізації ним бізнес проєкту [42].

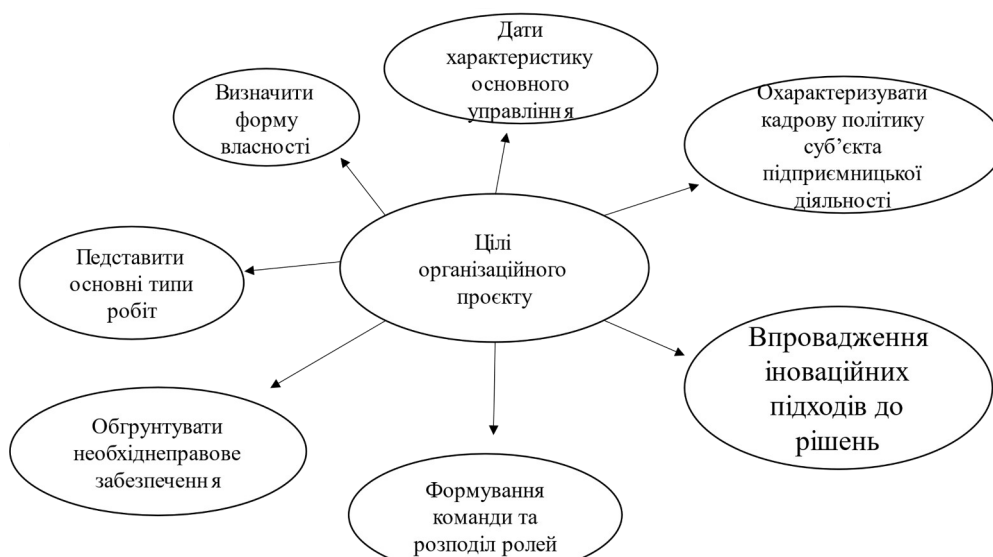

Рисунок 1.1 – Цілі організаційного проєкту [3]

Для створення організаційної структури управління суб'єктом підприємницької діяльності необхідно дотримуватися принципів, наведених у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Ключові принципи побудови ефективної організаційної структури управління» [41]

Принцип побудови	Опис принципу
1	2
Відповідність цілям та стратегії підприємства	Організаційна структура повинна сприяти досягненню місії, цілей і стратегічних пріоритетів підприємства.
Ієрархічність	Управління має чітку ієрархію, яка встановлює, хто керує чим і як розподіляє повноваження між різними рівнями, що дозволяє керувати разом і приймати кращі рішення.
Спеціалізація	Опис обов'язків і функцій кожної посади та підрозділу, що підвищує професійний рівень працівників і підвищує ефективність виконання завдань.
Єдність командування	Кожен працівник підпорядковується лише одному керівнику, щоб запобігти дублюванню завдань і конфліктам інтересів.
Делегування повноважень	Передача частини повноважень керівників підлеглим працівникам полегшує керівництво, підвищує мотивацію працівників і сприяє розвитку їхніх професійних потенціалів..
Централізація та децентралізація	Оптимальне поєднання автономії підрозділів і централізованого управління, що забезпечує єдність управління та оперативність прийняття рішень..
Зворотний зв'язок	Налагодження ефективних шляхів спілкування між підрозділами та різними рівнями управління, щоб забезпечити контроль за виконанням завдань, виявлення проблем і своєчасне внесення змін
Гнучкість та адаптивність	Здатність організаційної структури адаптуватися до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі підприємства, що дозволяє йому залишатися конкурентоспроможним і ефективно реагувати на нові проблеми.

Розробка ефективної організаційної інструкції управління є важливою для успіху будь-якого підприємства. Відповідність цілям і стратегії, ієрархічність, спеціалізація, єдність командування, делегування повноважень, оптимальне співвідношення централізації та децентралізації, забезпечення зворотного зв'язку та гнучкості є основними принципами, які дозволяють створити систему управління, яка допомагатиме досягти стратегічних цілей підприємства, а також бути ефективним і конкурентоспроможним. Таким чином, для створення ефективної та адаптивної системи управління необхідно знати та враховувати основні принципи побудови. Ця система стане надійним фундаментом для успішного розвитку підприємства в умовах сучасного динамічного бізнес-середовища.

1.2 Елементи організаційного плану

Управління проектами поділяється на окремі інструменти для планування, обліку, організації та координації, для створення структури проекту. Для того, щоб планувати основні завдання проекту та визначити його параметри, такі як розмір, час і витрати, керівник проекту та команда повинні знати, які завдання потрібно виконати, хто їх виконуватиме, скільки коштів і ресурсів буде виділено на ці завдання, і яка структура відповідних витрат проекту. Структура проекту є відповіддю на ці запитання, яка включає розробку структури роботи, витрат і узгодження їх з організаційною структурою групи. Структурування є ефективним інструментом для конструювання проекту як системи, якою можна керувати, і способом покращити внутрішнє середовище проекту. Декомпозиція складної структури на простіші та легші ланки.

Структуризація поділяє проект на ієрархічні субсистеми та компоненти, створюючи зв'язки та взаємозв'язки між ними, що дозволяє керувати. Таким

чином структуризація передбачає поділ проекту на ієрархічні підсистеми та компоненти, щоб гарантувати, що керуваність проекту зберігається та покращується. Структура організації повинна бути побудована таким чином, щоб забезпечити найкраще виконання місії та основних завдань компанії. Організація повинна бути оцінена за допомогою найкращого балансу між підтримкою внутрішньої активності та здатністю адаптуватися до зовнішнього середовища. Такі параметри можна використовувати для визначення внутрішньої активності компанії.

- а) збільшення співвідношення між вхідним і вихідним вартісним потоком системи;
- б) тримання структури реальних продуктів або послуг на виход;
- в) раціональну реалізацію адміністративних та технічних завдань;
- г) постійне інвестування в організацію;
- д) створення культури організації;
- е) оптимальне використання фінансових, людських і технічних ресурсів компанії.

Для того, щоб краще зрозуміти сутність і структуру підприємства, необхідно отримати основну інформацію з організаційної частини бізнес-плану. Вона базується на формулюванні статуту та засновницького документа, розкриваючи важливі елементи його діяльності. Розширена та детальна інформація, представлена в цьому розділі, дозволяє створити міцну основу для подальшого планування та розвитку компанії. Кожен із наведених показників внутрішньої активності компанії спрямований на підтримку та розвиток одного або кількох компонентів організації за принципом «вхід – процес – вихід» або на допомогу в адаптації компанії до зовнішнього середовища [28].

Процес створення структури організації та розподіл функцій прийняття рішень між менеджерами тісно пов'язані з бізнес-процесом організації. Немає формальної структури в процесі прийняття рішень, що робить його надзвичайно гнучким, але не ефективним, оскільки ця структура передбачає заздалегідь

встановлені функції та відносини, які виникають з процесу прийняття рішень. Отже, бізнес-план має містити передбачувану структуру підприємства, а також план майбутнього розвитку цієї структури. Менеджер може обрати організаційний тип реалізації проєкту залежно від визначеної мети проєкту, часу, необхідного для його завершення та очікуваного результату. Як показано в таблиці 1.2, існує два класичні типи організації проєктів: лінійний і матричний, а також два проміжні типи, функціонально-впливовий і тип періодичного переходу [4; 46].

Таблиця 1.2 – Основні характеристики лінійного та матричного типів організації проєктів [31; 36]

Тип організації	Переваги	Недоліки	Застосування
1	2	3	4
Лінійний	чітка відповідальність, висока контрольованість, швидкість прийняття рішень, командний дух	складність повернення до попередньої роботи після завершення проєкту, труднощі у відборі команди	великі, динамічні проєкти, де команда повністю зосереджена на проєктних задачах
Матричний	ефективне використання ресурсів, відсутність необхідності шукати нову роботу після завершення проєкту	складність координації, можливі конфлікти інтересів, високе навантаження на учасників	проєкти, що потребують знань з різних галузей та відділів компанії

Лінійна структура проєкту характеризується чіткою ієрархією та зосередженістю команди на проєкті. Вона ідеально підходить для великих і динамічних проєктів, що дозволяє швидко приймати рішення та створювати високу мотивацію команди. Тим не менш, недоліком є те, наскільки складно повернути працівників до їхніх попередніх обов'язків після завершення проєкту. Матричний метод використовується для складних проєктів, які вимагають знань з

різних сфер. Використовуючи подвійне підпорядкування, члени команди можуть поєднувати проєктну роботу зі звичайними завданнями. Перевагою є те, що після завершення проєкту не доведеться шукати нову роботу, однак недоліками є складність координації та можливість конфлікту інтересів.

Організаційне планування — це складний та різносторонній процес, який визначає, в якому напрямку буде рухатись організація. Він забезпечує ефективне використання ресурсів і є важливим інструментом для досягнення стратегічних цілей. Організаційне планування значною мірою залежить від того, як керівництво виконує свої обов'язки лідера, координатора та мотиватора. У формуванні цілей, місії та бачення організації керівництво має вирішальне значення. Крім того, керівництво також бере участь у розробці стратегій для досягнення цих цілей [37]. У контексті організаційного планування, керівництво виконує багато завдань, що забезпечують ефективність та результативність цього процесу які наведені в (таблиця 1.3).

Таблиця 1.3 – Функції керівництва в процесі організаційного планування[29]

Функції керівництва 1	Опис 2
Розробка стратегічного бачення	Визначення довгострокових цілей та напрямків розвитку організації, що слугують орієнтиром для подальших рішень та дій.
Визначення місії організації	Формулювання основної мети та призначення організації, визначення цінності, яку вона створює для своїх стейкхолдерів.
Постановка стратегічних цілей	Визначення конкретних, вимірних та досяжних результатів, до яких організація прагне, узгоджених зі стратегічним баченням та місією.
Розробка стратегій	Створення планів дій для досягнення стратегічних цілей, визначення ресурсів, дій та очікуваних результатів.
Організація та координація процесу планування	Створення робочих груп, розподіл завдань, встановлення термінів та контроль виконання.
Мотивація та залучення співробітників	Забезпечення підтримки та зацікавленості співробітників у досягненні стратегічних цілей.
Контроль та оцінка результатів	Виявлення відхилень від плану, внесення необхідних коректив та забезпечення досягнення стратегічних цілей.

Керівництво відповідає за розробку стратегічного бачення організації, яке визначає її цілі та шляхи розвитку на довгострокову перспективу. Це бачення визначає мету організації, її основу та призначення, і служить підґрунтям для прийняття рішень і дій у майбутньому. Місія є основою для постановки стратегічних цілей, які є конкретними, вимірними та досяжними результатами, до яких прагне організація. Ці цілі визначають, яку цінність організація створює для своїх клієнтів, співробітників та суспільства в цілому. Цілі повинні бути узгоджені з метою та стратегічним баченням організації.

Керівники організації займаються розробкою стратегій, планами дій, що будуть реалізованими, щоб досягти поставлених цілей. Стратегії відповідають за організацію та координацію процесу організаційного планування та визначають, які ресурси будуть використані, які дії будуть виконані та які результати очікуються. Створення робочих груп, розподіл завдань, встановлення термінів і контроль виконання є частиною цього процесу, який сприяє залученню співробітників до процесу організаційного планування. Це важливо для того, щоб забезпечити підтримку та зацікавленість співробітників у досягненні цілей, які були поставлені наперед.

Управління організаційним плануванням відповідає за контроль і оцінку результатів. Це дозволяє виявити відхилення від плану, внести корективи та гарантувати досягнення цілей стратегії. Успішне планування організації залежить від ефективної комунікації та взаємодії з командою. Управління повинно забезпечити відкритий і відкритий обмін інформацією між усіма учасниками процесу, щоб створити середовище довіри та розуміння. Це дозволить співробітникам брати участь у плануванні, враховувати їхні пропозиції та підтримувати та розуміти прийняті рішення. Після визначення потреби в персоналі починається процес пошуку та найму персоналу, який складається з кількох етапів: пошуку кандидатів, відбору кандидатів, прийняття рішення про найму та оформлення документів [40].

Пошук кандидатів може відбуватися різними способами, наприклад, розміщення оголошень про вакансії на сайтах з пошуку роботи, використання соціальних мереж, співпраця з рекрутинговими агентствами та рекомендації співробітників. Вибір каналів пошуку залежить від бюджету, вимог до кандидатів і типу посади. Аналіз резюме, проведення співбесід, тестування, перевірка професійних навичок є частиною процесу відбору кандидатів. Мета відбору полягає в тому, щоб вибрати кандидатів, які найкраще відповідають вимогам вакансії та культурі роботи в компанії. Щоб запобігти дискримінації та суб'єктивізму під час оцінки кандидатів, важливо використовувати стандартизовані та об'єктивні методи [38]. Організаційне планування є складним процесом, який вимагає комплексного підходу та врахування всіх аспектів бізнес-діяльності. Правильне планування та управління ресурсами, включаючи людські ресурси, дозволяє компанії розвиватися та досягати своїх стратегічних цілей.

1.3 План-графік організації проекту та особливості його складання. Система контролю та очікувані результати

Планування проекту є важливим інструментом для ефективного управління ресурсами, часом і завданнями. Визначаючи послідовність дій, терміни виконання та відповідальних осіб, він гарантує, що команда працює разом і досягає цілей вчасно. План-графік повинен враховувати особливості проекту, визначати критичний шлях і використовувати правильні методи контролю. Очікувані результати включають покращення процесів, зниження ризиків і підвищення ймовірності того, що проект закінчиться успішно. Створення плану-графіку проекту — це важливий етап управління проектом, що вимагає ретельного підходу та врахування багатьох деталей. Цей процес виходить за межі простого

визначення послідовності та тривалості завдань, він охоплює різні елементи ефективного управління ресурсами, часом і ризиками.

Забезпечення чіткої та логічної структури плану є однією з основних характеристик складання плану. Він має бути простим для розуміння та відображати логіку взаємозв'язків між завданнями, щоб допомогти краще координувати роботу та зменшити ризик помилок. Це дозволяє будь-кому, хто бере участь у проєкті, легко зрозуміти його зміст, швидко знайти необхідну інформацію та відстежувати хід виконання завдань, що є критично важливим для успішного завершення проєкту. Визначення дедлайнів і графіків для кожного завдання також є не менш важливим елементом. Чіткі вказівки мотивують працівників дотримуватися дисципліни та гарантують, що проєкт буде завершено вчасно. Тим не менш, при встановленні дедлайнів необхідно враховувати реалістичність оцінки тривалості завдання, доступність ресурсів, досвід виконавців і потенційні ризики. Нереалістичні дедлайни можуть призвести до перевантаження команди, зниження якості роботи та зриву термінів виконання проєкту, що може мати негативний вплив на успішне завершення проєкту [45; 44].

Гнучкість плану-графіку є ще однією важливою характеристикою. У процесі проєкту можуть виникнути нові обставини або вимоги, які вимагають коригування плану. Отже, план-графік повинен бути достатньо гнучким і дозволяти вносити зміни, не порушуючи його реалістичність і цілісність. Перерозподіл ресурсів, зміна тривалості завдань, перегляд пріоритетів тощо може бути частиною цього. Успіх у сучасному динамічному світі залежить від здатності адаптуватися до змін. Важливо враховувати інтереси та потенціал кожного учасника проєкту, кожна особа, яка бере участь, має свої сильні та слабкі сторони, а також свої пріоритети та обмеження. Отже, щоб створити план-графік, необхідно враховувати особливості кожного учасника, щоб забезпечити максимальну продуктивність і задоволеність результатами. Такий підхід підвищує

мотивацію команди, покращує комунікацію та співпрацю, що в кінцевому підсумку призводить до покращення якості та ефективності проєкту.

Нові суб'єкти бізнесу та масштабні проєкти зазвичай мають календарний план-графік основних етапів підготовки до реалізації проєкту. Такий календарний план повинен включати основні етапи та послідовність їх виконання, час, терміни та зв'язки основних подій, які допоможуть підготуватися до початку реалізації бізнес-проєкту та досягти його цілей. Такими етапами можуть бути: замовлення матеріалів та сировини; дизайн проєкту продукції; отримання необхідних погоджень та дозволів, пов'язаних з реалізацією підприємницького проєкту; пошук, будівництво, оренда необхідних приміщень, розробка плану розміщення будівель та споруд, встановлення в їх межах устаткування, випробовування обладнання, випуск пробної партії виробів; пошук та найм персоналу, його підготовка до виконання завдань в межах проєкту та інші.

Основою плану-графіку проєкту є структура, яка забезпечує логічну організацію та послідовність виконання всіх необхідних завдань. Вона визначає, які компоненти повинні бути включені до плану, як вони пов'язані один з одним і як вони допоможуть досягти цілей проєкту. Успішне управління проєктом гарантує прозорість, ефективність і контроль над усіма етапами його реалізації через чітку та добре продуману структуру плану-графіку. Немає універсальної структури плану-графіку, оскільки це залежить від типу, складності та розміру проєкту, але існують загальні елементи, які зазвичай присутні в більшості планів-графіків .

Таблиця 1.4 систематизує основні елементи плану-графіку проєкту. Вона починається з «Вступу», де розповідається про мету проєкту, завдання та очікувані результати. Далі йде «Опис робіт» (WBS), який описує проєктні завдання та їхні взаємозв'язки. «Календарний план» визначає терміни виконання робіт, а «Ресурсний план» визначає ресурси, необхідні для виконання робіт. «Бюджет проєкту» містить детальний розрахунок витрат, а «Система контролю та управління ризиками» пояснює, як контролювати та керувати ризиками проєкту.

Нарешті, «План комунікацій» визначає, як учасники проекту спілкуватимуться. Ця таблиця допомагає краще зрозуміти структуру та зміст плану-графіку проекту.

Планування та контроль є важливими для успішного виконання проекту.

План-графік проекту є ключовим інструментом, який дозволяє візуалізувати весь процес, починаючи з початкового етапу і закінчуючи останнім. Він не тільки визначає порядок і тривалість завдань, але й допомагає ефективно розподіляти ресурси, визначати потенційні ризики та оперативно реагувати на зміни.

Таблиця 1.4 — Типові розділи плану графіку проекту[43]

Розділ плану-графіку	Опис
<i>1</i>	<i>2</i>
Вступна частина	Загальна інформація про проект: назва, мета, завдання, очікувані результати, учасники, контекст, актуальність, обґрунтування необхідності. Задає тон усьому плану та допомагає зрозуміти суть проекту.
Опис робіт (WBS)	Ієрархічна декомпозиція проекту на пакети робіт та завдання. Дозволяє детально описати всі роботи, визначити їх обсяг, тривалість, ресурси та відповідальних. Основа для планування, контролю та управління проектом.
Календарний план	Відображає послідовність та тривалість робіт у вигляді діаграми Ганта, мережевого графіка тощо. Допомагає візуалізувати хід проекту, відстежувати прогрес, координувати роботу, визначати критичний шлях та управляти термінами.
Ресурсний план	Опис всіх ресурсів, необхідних для виконання проекту: людські, матеріальні, фінансові тощо. Визначає, які ресурси, коли та в якій кількості потрібні для кожного завдання. Дозволяє ефективно планувати та розподіляти ресурси.
Бюджет проекту	Детальний розрахунок витрат на виконання проекту, включаючи всі пов'язані з ним витрати. Важливий інструмент для контролю витрат та забезпечення фінансової стійкості проекту.
Система контролю та управління ризиками	Опис процесу контролю за виконанням проекту та управління ризиками. Визначає КРІ для оцінки прогресу, методи та інструменти контролю. Включає аналіз можливих ризиків та план дій щодо їх запобігання або мінімізації.
План комунікацій	Визначає, як буде здійснюватися комунікація між учасниками проекту: хто, кому, коли та яким чином буде надавати інформацію, які канали комунікації будуть використовуватися, які документи будуть готуватися.

Створення детального плану є важливим етапом початку будь-якого проекту, оскільки він дає основу для координації дій команди, відстеження прогресу та досягнення цілей. На рисунку 1.2 представлено типові елементи плану-графіку проекту, які є важливими компонентами його структури.

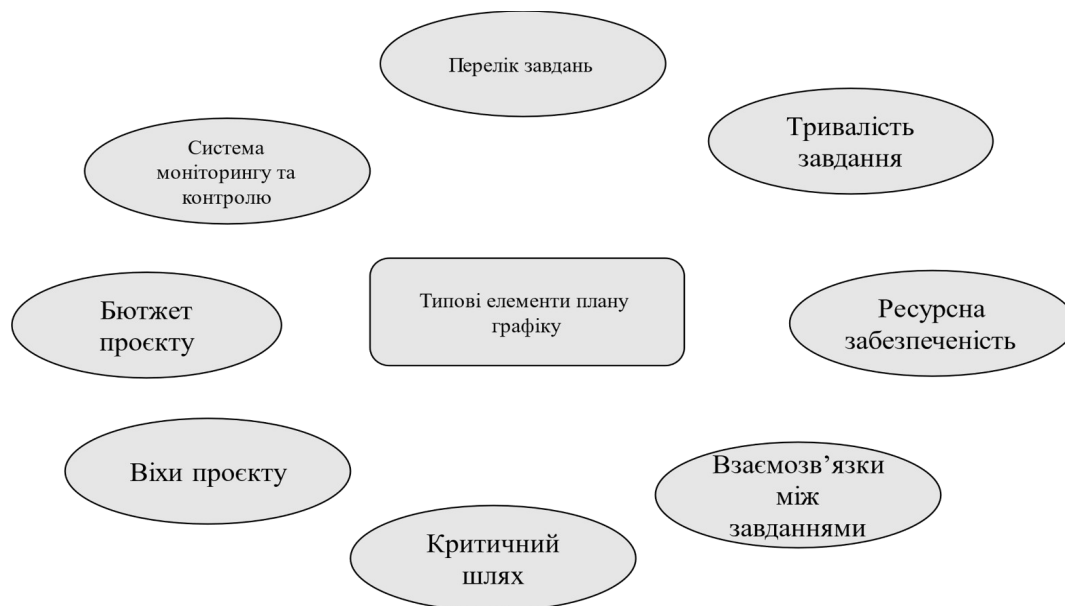

Рисунок 1.2 – Типові елементи плану графіку [32]

Забезпечуючи чітку структуру, ефективне використання ресурсів і своєчасне досягнення цілей, типи елементів плану графіку проекту створюють основу для успішного управління проектом. Завдяки взаємопов'язаним елементам, таким як перелік завдань, їх тривалість, ресурсна забезпеченість, взаємозв'язки, критичний шлях, віхи, бюджет і система моніторингу, можна візуалізувати хід виконання проекту, відстежувати його прогрес, вирішувати потенційні проблеми та приймати обґрунтовані рішення, щоб досягти успіху.

Розглянемо приклад створення плану-графіку робіт для інноваційного проекту який наведений в таблиці 1.5

Впровадження ефективної системи контролю призведе до своєчасного виявлення відхилень від плану, оптимального використання ресурсів, мінімізації ризиків і підвищення ймовірності успішного завершення проекту. Регулярне спостереження та аналіз дозволяє запобігти значним затримкам і перевитратам, виявляючи проблеми на ранніх стадіях. Оптимізація використання ресурсів

допомагає економити бюджет і час, а мінімізація ризиків знижує ймовірність негативного впливу на проєкт.

Таблиця 1.5 — Приклад формування плану графіку проєкту [25]

Етап	Завдання	Відповідальний	Початок	Кінець	Тривалість	Залежності	Ресурси	Вихи	Примітки
1. Маркетингове дослідження	1.1. Аналіз ринку та конкурентів	[Ім'я]	[Дата]	[Дата]	[Тривалість]	-	[Ім'я], комп'ютер, дані про ринок	[Дата]: Звіт про аналіз ринку та конкурентів	-
	1.2. Визначення цільової аудиторії	[Ім'я]	[Дата]	[Дата]	[Тривалість]	1.1	[Ім'я], комп'ютер, дані про цільову аудиторію	[Дата]: Опис цільової аудиторії	-
	1.3. Розробка позиціонування та УТП сервісу	[Ім'я]	[Дата]	[Дата]	[Тривалість]	1.1, 1.2	[Ім'я], комп'ютер	[Дата]: Позиціонування та УТП сервісу	-
2. Розробка продукту	2.1. Створення технічного завдання	[Ім'я]	[Дата]	[Дата]	[Тривалість]	1.3	[Ім'я], комп'ютер	[Дата]: Технічне завдання	-
	2.2. Проктування та розробка сервісу	[Ім'я]	[Дата]	[Дата]	[Тривалість]	2.1	[Ім'я], комп'ютер, програмне забезпечення	[Дата]: Прототип сервісу	-
	2.3. Тестування та доопрацювання сервісу	[Ім'я]	[Дата]	[Дата]	[Тривалість]	2.2	[Ім'я], комп'ютер	[Дата]: Готовий до запуску сервіс	-
3. Запуск та просування	3.1. Розробка маркетингової стратегії	[Ім'я]	[Дата]	[Дата]	[Тривалість]	2.3	[Ім'я], комп'ютер	[Дата]: Маркетингова стратегія	-
	3.2. Створення рекламних матеріалів	[Ім'я]	[Дата]	[Дата]	[Тривалість]	3.1	[Ім'я], комп'ютер, дизайнер	[Дата]: Рекламні матеріали	-
	3.3. Запуск рекламної кампанії	[Ім'я]	[Дата]	[Дата]	[Тривалість]	3.2	[Ім'я], комп'ютер, рекламні канали	[Дата]: Запуск рекламної кампанії	-
4. Підтримка та аналіз	4.1. Технічна підтримка сервісу	[Ім'я]	[Дата]	[Дата]	[Тривалість]	3.3	[Ім'я], комп'ютер, телефон	-	Щомісячні звіти
	4.2. Аналіз даних та зворотного зв'язку	[Ім'я]	[Дата]	[Дата]	[Тривалість]	4.1	[Ім'я], комп'ютер, дані про користувачів	-	

Таким чином, успішна система контролю сприяє виконанню проекту та досягненню цілей. Система контролю проекту охоплює кожен етап його життєвого циклу, які наведені в таблиці 1.6, починаючи від планування та закінчуючи завершенням та оцінкою результатів.

Таблиця 1.6 – Система контролю проекту на різних етапах життєвого циклу» [33]

Етап життєвого циклу проекту	Вид контролю	Мета	Завдання
Планування	Попередній	Забезпечення реалістичності проекту та відповідності цілям організації	Перевірка цілей, оцінка обсягу та складності, аналіз ризиків, оцінка ресурсів, розробка плану дій на випадок непередбачуваних ситуацій
Виконання	Поточний	Відстеження ходу проекту, виявлення відхилень від плану, своєчасне вжиття коригувальних заходів	Регулярний збір та аналіз інформації про хід виконання завдань, витрати ресурсів, досягнення проміжних результатів, коригування плану проекту, забезпечення виконання в рамках термінів та бюджету
Завершення	Заключний	Оцінка результатів проекту, аналіз ефективності, виявлення успіхів та недоліків	Порівняння фактичних результатів з запланованими, аналіз причин відхилень, оцінка задоволеності зацікавлених сторін.

Кожен етап життєвого циклу системи включає різні види контролю, кожен з яких виконує певну функцію. На етапі планування проекту здійснюється попередній контроль, щоб переконатися, що він справжній і відповідає цілям організації. Наявність поточного контролю дозволяє швидко реагувати на зміни в обставинах, коригувати план проекту та гарантувати, що він буде завершений у встановлений термін і бюджет. Заключний контроль здійснюється після завершення проекту та спрямований на оцінку результатів, оцінку того, наскільки

добре працюють методи та інструменти, а також виявлення успіху та недоліків, він включає порівняння реальних і прогнозованих результатів, а також аналіз причин.

Неможливо створити ефективну систему контролю проєкту без відповідних інструментів, які дозволяють збирати, аналізувати та інтерпретувати інформацію про хід роботи, витрати ресурсів і досягнення результатів. Тип проєкту, розмір, складність, доступні ресурси, кваліфікація команди та інші фактори впливають на вибір інструментів контролю. Сучасний ринок пропонує широкий вибір інструментів контролю, починаючи від простих графіків і таблиць і закінчуючи складними програмними комплексами для управління проєктами. Вибір відповідних інструментів контролю залежить від масштабу, складності, доступних ресурсів і досвіду команди. Важливо підібрати такі інструменти, які будуть ефективними та простими у використанні для всіх, хто бере участь у проєкті. Таблиця А.1 в додатку А містить інформацію про інструменти контролю.

Діаграма Ганта є одним із найпоширеніших і візуально наочних інструментів контролю. Вона дозволяє чітко показати послідовність і тривалість завдань проєкту, їх взаємозв'язки та залежності, а також прогрес виконання завдань. Починаючи з кінця 50-х років минулого століття балочні діаграми, також відомі як діаграми Ганта, стали популярні [30]. Діаграма Ганта — це графічне представлення плану проєкту. На діаграмі горизонтальна вісь показує час, а вертикальна вісь показує перелік завдань, які зображує горизонтальна смуга довжина якої відповідає за тривалості завдань, початок і кінець смуги показують початок і кінець завдання. Її широко використовується в багатьох галузях, від будівництва та виробництва до ІТ та маркетингу. Вона стала важливим інструментом для управління проєктами будь-якого розміру та складності.

Багато програм, таких як GanttPRO, Asana та Microsoft Project, можна використовувати для створення та зміни діаграм Gantt. Г. Гант розробив два принципи складання діаграм: кожна робота або діяльність показується у вигляді стрічки, довжина якої пропорційна часу, який потрібно затратити на цю

діяльність; простір діаграми дозволяє відобразити обсяг робіт, які слід виконати. Горизонтальна вісь (зазвичай зверху) показує хід часу, а вертикальна вісь показує різні види робіт. Пов'язані види діяльності розташовані поруч.

Діаграма Ганта допомагає планувати та контролювати проєкт. Немає сумніву, що відстеження виконання складних проєктів у режимі реального часу можливе лише за допомогою сучасних комп'ютерних та інформаційних технологій. Використання всіх можливостей цих технологій свідчить про високу кваліфікацію менеджера проєкту. Спочатку Г. Гант використовував таку діаграму для нагляду за виробництвом продукції мануфактури, яка виготовляла певні товари для конкретних замовників. Товста горизонтальна лінія показує кількість товарів за поточний місяць, а тонка горизонтальна лінія показує кількість товарів від початку року. На діаграмі кожен рядок вказував початковий і кінцевий місяць поставок, і кожен рядок відповідав специфікаціям підрядника. Основними перевагами використання діаграм Ганта в сучасному світі є такі: вони показують всі роботи, які виконуються в певний момент часу; вони контролюють як критичні, так і некритичні діяльності, а також запас часу; і, як і сіткові графіки, діаграми Ганта дозволяють відстежувати логічні зв'язки між різними діяльностями [6].

За допомогою сіткових графіків краще контролювати структуру проєкту, оскільки пов'язані діаграми Ганта швидко стають надто зашарченими та хаотичними навіть у найпростіших випадках. По-перше, діаграми Ганта часто надають перевагу сітковим, оскільки перші легко інтерпретуються навіть людьми без спеціальної підготовки. З іншого боку, діаграми критичних шляхів вимагають навчання, щоб правильно їх інтерпретувати. Хоча ці дані можуть бути або не представлені візуально, програмне забезпечення, яке використовує діаграми Ганта, зазвичай забезпечує механізми для мінімального контролю зв'язку залежностей завдань.

Таким чином, діаграма Ганта є ефективним інструментом візуалізації та управління проєктами, який дозволяє планувати завдання, розподіляти ресурси та відстежувати терміни виконання.

2 ХАРАКТЕРИСТИКА JA UKRAINE, ГО «ДЖУНІОР АЧІВМЕНТ УКРАЇНА», ЯК ОБ'ЄКТУ ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1 Характеристика та основні техніко-економічні показники JA Ukraine, ГО «Джуніор Ачівмент Україна», м. Київ

«JA Україна» була заснована в 1992 році, тоді організатори створили та адаптували навчальні матеріали на українську мову, а також підготували вчителів до викладання програм організації. З того часу діяльність «JA Україна» стала загальнонаціональною. У своїх перших кроках «Джуніор Ачівмент Україна» прагнула співпрацювати з освітніми установами та бізнес-структурами. Основним фокусом було впровадження програм, які підтримують студентів у розвитку підприємницьких навичок і фінансової грамотності. Підписання меморандумів про співпрацю з Міністерством освіти і науки України було важливим етапом, оскільки це дозволило організації більше працювати на національному рівні

У 2000-х роках «Джуніор Ачівмент Україна» активно розширювала свою географічну присутність, відкриваючи нові представництва та навчальні центри в різних регіонах. Компанія постійно вдосконалювала та адаптувала свої програми, щоб враховувати зміни в освітньому середовищі та освітній системі. Співпраця з міжнародними донорами та фондами була важливою, оскільки це дозволило залучити додаткові ресурси для реалізації проєктів.

У 2020 році JA Europe розпочала роботу над відновленням програмної діяльності JA в Україні в партнерстві з Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ). JA Україна за підтримки Міністерства освіти і науки України та департаментів освіти обласних державних адміністрацій розпочала співпрацю з навчальними закладами в Запорізькій та Донецькій областях у 2021–2022 навчальному році, а потім переїхала до навчальних закладів у Львові та

Чернівцях у 2022–2023 навчальному році. У 2023–2024 роках ще дев'ять областей (Івано-Франківська, Тернопільська, Вінницька, Хмельницька, Полтавська, Дніпропетровська, Запорізька, Київська та місто Київ) будуть навчати молодь за програмами JA «Компанія» та «Фінансова грамотність».

Junior Achievement Ukraine є неприбутковою громадською організацією, яка піклується про те, щоб допомогти молоді зрозуміти фінанси та підприємництво. Вона входить до глобальної мережі Junior Achievement (JA), яка діє в понад 100 країнах. Громадська організація «Джуніор Ачівмент Україна» працює відповідно до Закону України «Про громадські об'єднання» та відповідно до законодавства України. Як неприбуткова організація, вона працює на основі власного статуту, який визначає її основні цілі, завдання, права та обов'язки. Зокрема, організація має право виконувати дії, спрямовані на досягнення статутних цілей. Ці дії включають організацію та проведення освітніх програм для молоді, співпрацю з навчальними закладами, бізнес-структурами та державними органами, залучення ресурсів для реалізації проєктів і представництво інтересів молоді в органах влади. Організація прагне виховати молодих українців, які є економічно розумними, готовими працювати в різних галузях господарства, які є ініціативними, творчими, завзятими, впевненими в собі та своєму майбутньому [35].

Основними цілями «Джуніор Ачівмент Україна» є розвиток підприємницького мислення та практичних навичок у бізнесі та підприємстві за допомогою навчальних програм, реальних проєктів і симуляцій, створення мережі підтримки для молодих підприємців і сприяння соціальній відповідальності через діяльність. Місія та правовий статус тісно пов'язані один з одним, оскільки вони забезпечують юридичні гарантії для діяльності організації та визначають її основні напрямки та пріоритети. «Джуніор Ачівмент Україна» підтримує соціальну відповідальність молоді та розвиває лідерські якості. Організація підтримує проєкти, спрямовані на вирішення екологічних, соціальних та економічних проблем, а також заохочує молодь до участі в вирішенні

соціальних проблем через підприємницьку діяльність. Крім того, організація прагне розвивати у молодих людей навички лідерства, такі як співпрацювати з іншими, приймати рішення та брати на себе відповідальність.

Освіта JA Ukraine охоплює різноманітні теми, починаючи від основ підприємництва та закінчуючи складними аспектами фінансового менеджменту. Учні та студенти мають можливість вивчити такі теми, як управління фінансами, інвестування, маркетингові стратегії та створення власного бізнесу. Особлива увага приділяється розвитку практичних навичок, таких як критичне мислення, робота в команді, комунікація та вирішення проблем, які є важливими для успішної кар'єри в будь-якій галузі. JA Ukraine не лише створює та реалізує програми, але й активно співпрацює з викладачами та вчителями, надаючи їм необхідні ресурси та інструменти для ефективного навчання. Крім того, організація надає вчителям тренінги та семінари, щоб допомогти їм інтегрувати програми JA Ukraine у свої класи. Крім того, JA Ukraine заохочує молодь до інновацій, творчості та підприємницької діяльності за допомогою різноманітних конкурсів, хакатонів та інших заходів. За допомогою цих заходів люди мають можливість застосувати отримані знання на практиці, розробляти власні проекти та представляти свої ідеї широкій аудиторії.

Партнерство з бізнесом і навчальними закладами є основною метою діяльності JA Ukraine. Це дозволяє організаціям гарантувати, що їхні програми актуальні та практичні, а також залучити до їх реалізації експертів з різних галузей. Загалом, діяльність JA Ukraine позитивно впливає на молодь України. Вона допомагає молодим людям отримати більше знань про бізнес і фінанси, придбати важливі навички та підготуватися до успішної кар'єри. Таким чином, JA Ukraine допомагає зробити Україну сильною та процвітаючою [34; Error: Reference source not found].

Організація навчає вчителів і надає методичний супровід закладам і вчителям протягом усього навчального процесу. Вона тісно співпрацює та координує роботу з органами управління освітою, керівниками навчальних

закладів і приватними компаніями під час своєї роботи. Усі навчальні програми мають бізнес-менторів, які є досвідченими підприємцями, які допомагають молодим підприємцям. Citi Ukraine, MetLife Ukraine, SAP Ukraine, Western NIS Enterprise Fund, Ukrainian Startup Fund і Українсько-Австрійська Бізнес Асоціація входять до правління JA Ukraine. Сьогодні, коли наша країна перебуває в складній ситуації, ми продовжуємо працювати та змінювати навчальні програми. Організація намагаємося навчити українських молодих людей підприємницьким навикам, які будуть життєво важливими для відновлення нашої країни після нашої перемоги [35].

Проекти Junior Achievement Ukraine сприяють розвитку підприємницьких навичок, фінансової грамотності та лідерських здібностей серед молоді. Кожен із цих проєктів має свої особливості. Gen-E Festival є одним із найпопулярніших щорічних заходів. Це найбільша європейська подія, присвячена підприємництву та досягненням молоді. Тисячі студентів з Європи віком від п'ятнадцяти років демонструють свої бізнес-плани та змагаються за звання кращої компанії та кращого стартапу року. Кожного року країна проведення Gen-E Festival змінюється, що дозволяє гостям познайомитися з культурою та історією різних країн.

Усвідомлюючи важливість підготовки молоді до викликів сучасного світу, Junior Achievement Ukraine створила комплексний підхід до навчання підприємництва та фінансової грамотності. Організація надає широкий спектр програм, які задовольняють потреби різних цільових аудиторій і охоплюють усі рівні освіти, від шкіл до університетів. Кожна програма була ретельно розроблена, щоб враховувати поточні тенденції на ринку праці та навички, які потребують майбутні спеціалісти.

а) «Компанія» — це провідна програма JA Ukraine, яка дозволяє студентам та учням старших класів заснувати власну навчальну компанію. Вони проходять усі етапи реального бізнесу протягом навчального року, від розробки ідеї та бізнес-плану до виробництва товарів чи послуг і продажу їх на ринку.

Учасники отримають практичний досвід у підприємництві, фінансах, маркетингу та управлінні, а також навчатися працювати в команді, керувати іншими та спілкуватися..

б) Проєкт під назвою «Бізнес-навички для зростання економіки» розрахований на студентів професійно-технічних навчальних закладів і підприємців-початківців. Він надає їм знання та навички, необхідні для успішного запуску та розвитку власного бізнесу. Учасники також вивчають основи фінансового менеджменту, маркетингу, продажів і підприємництва та отримують консультації від кваліфікованих менторів.

в) «Проєкт «Фінансова грамотність» допомагає молоді краще розуміти, що таке фінансова грамотність і як правильно вести свої гроші. Бюджетування, заощадження, інвестування, кредитні продукти та страхування – це теми, які учасники вивчають. Крім того, вони отримують практичні поради щодо того, як краще планувати свої фінанси в майбутньому.

г) Проєкт «Лідерство» має на меті розвивати у молоді лідерські здібності, учасники дізнаються про принципи прийняття рішень і вирішення конфліктів, способи ефективної комунікації та мотивацію, а також про різні підходи до лідерства. Вони також мають можливість продемонструвати свої лідерські навички, працюючи над груповими проєктами та завданнями.

д) Проєкт «Кар'єра» допомагає молодим людям визначити свої професійні інтереси та цілі, а також допомогти їм підготуватися до успішного працевлаштування.

Усі проєкти JA Ukraine мають практичний характер, мають інтерактивний формат навчання та мають досвідчених консультантів із бізнес-середовища. Учасники отримують не лише теоретичні знання, але й практичний досвід, який допоможе їм у майбутньому успішно реалізувати свій потенціал. Щоб розвиватися та збільшити свій вплив на молодь України, Junior Achievement Ukraine має великі плани. Організація намагається збільшити географічне

охоплення, впроваджуючи свої програми в нових місцях і залучаючи якомога більше людей [Error: Reference source not found; 35; 34].

JA Ukraine має намір створити нові інноваційні освітні програми, щоб задовольнити поточні потреби ринку праці та перешкоди, які зустрічає сучасний світ. Це стосується розвитку цифрових навичок, соціального підприємництва та екологічної свідомості, серед інших важливих тем. JA Ukraine наполегливо прагне розширити свою мережу партнерів і волонтерів. Це дозволить організаціям залучити більше ресурсів для реалізації своїх проєктів і програм, а також забезпечити довгостроковий розвиток. Мета планів розвитку Junior Achievement Ukraine полягає в тому, щоб надати високоякісну освіту з підприємництва та фінансової грамотності якомога більшій кількості молодих українців, щоб допомогти їм реалізувати свій потенціал і досягти успіху у житті.

Успіх «Джуніор Ачівмент Україна» залежить від її фінансової діяльності, яка надає ресурси для реалізації освітніх і підприємницьких програм, а також підтримки організаційної структури. Організація отримує гроші з різних джерел, таких як гранти та субсидії від міжнародних і національних фондів, державних установ і інших організацій, пожертви від приватних осіб і підприємств, членські внески та прибутки від комерційної діяльності, такої як продаж навчальних матеріалів і надання консультаційних послуг. Організації можуть ефективно планувати та реалізовувати проєкти завдяки диверсифікації джерел фінансування, що гарантує стабільність фінансових потоків.

«Джуніор Ачівмент Україна» приділяє значну увагу прозорості фінансування та підзвітності. Організація регулярно публікує фінансову звітність, яка показує доходи та витрати, а також стан активів і зобов'язань. Звітність складається згідно з національними стандартами бухгалтерського обліку та проходить незалежний аудит, що гарантує її прозорість і достовірність. Система бюджетування, обліку, звітності та аудиту є основою фінансового менеджменту компанії «Джуніор Ачівмент Україна». Організація прагне максимізувати вигоду від кожної інвестиції, використовуючи гроші розумно та ефективно. Розробка та

виконання бюджету, нагляд за фінансовими операціями та підготовка фінансової звітності належать до компетенції фінансового відділу.

Таблиця 2.2 показує, що в 2023 році як чистий дохід, так і собівартість реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) будуть нулями. Це означає, що у 2023 році JA Ukraine не працювала. Крім того, це означає, що основним джерелом фінансування організації є гранти, пожертви або інші джерела некомерційного доходу. Згідно з аналізом звіту про фінансові результати JA Ukraine за 2022 та 2023 роки, компанія не мала комерційних операцій у 2023 році, оскільки не мала чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і не мала вартості реалізованої продукції.

Таблиця 2.2 – Показники звіту про фінансові результати ГО «ДЖУНІОР АЧІВМЕНТ УКРАЇНА» [10]

Показники	Дані за рік, тис грн		Динаміка по роках	
	2022	2023	2023/2022 тис грн	2023/2022 %
Чистий дохід від реалізації продукції	5150,4	-	-5150,4	0,00
Собівартість реалізованої продукції	5150,4	-	-5150,4	0,00
Інші доходи	5656,1	16713,10	11057	295,49
Інші витрати	5656,1	16713,10	11057	295,49
Разом доходи	10806,5	16713,10	5906,6	154,66
Разом витрати	10806,5	16713,10	5906,6	154,66
Кількість працівників	3	6	3	200,0

«Інші доходи» значно зросли на 11 057,00 тис. грн (195,49%) з 2022 по 2023 рік і є основним джерелом фінансування організації. «Інші витрати» також зросли на той самий розмір і відсоток, що свідчить про те, що збільшення доходів було повністю спрямовано на фінансування діяльності компанії.

Згідно з балансом ГО «Джуніор Ачівмент Україна» за 2023 рік, активи організації зросли на 80,76% порівняно з 2022 роком (таблиця 2.3).

Збільшення грошових коштів та їх еквівалентів на 185,29%, що склало майже 80% всіх активів у 2023 році, було основною причиною цього зростання. Поточна дебіторська заборгованість також зросла на 186,74%. Тим часом частка запасів скоротилася на 2,45%. Загалом можна сказати, що у 2023 році фінанси компанії покращилися. Необхідно підкреслити, що громадська організація повністю використовує наявні кошти на фінансування своєї діяльності, прибутку отримано не було.

Таблиця 2.3 – Аналіз балансу ГО «ДЖУНІОР АЧІВМЕНТ УКРАЇНА»[9]

Показники	В середньому за рік, тис грн		Горизонтальний аналіз		Вертикальний аналіз, %		
	2022	2023	2023/ 2022 тис грн	2023/ 2022 %	2022	2023	Зміни, +/-
Активи							
II. Оборотні активи							
Запаси	22,15	22,4	0,25	101,13	5,56	3,11	-2,45
Поточна дебіторська заборгованість	66,35	123,9	57,55	186,74	16,65	17,20	0,55
Гроші та їх еквіваленти	309,4	573,3	263,9	185,29	77,66	79,61	1,95
Інші оборотні активи	0,5	0,55	0,05	110,00	0,13	0,08	-0,05
Усього за розділом II	398,4	720,15	321,75	180,76	100,0	100,0	0,0
Баланс	398,4	720,15	321,75	180,76	100,0	100,0	0,0

В той же час, зростання коштів в наявності говорить про позитивні тенденції, розширення діяльності компанії. Водночас, зростання кредиторської заборгованості потребує уваги з боку керівництва організації для забезпечення своєчасного виконання фінансових зобов'язань. Загалом, фінансовий стан ГО «Джуніор Ачівмент Україна» можна оцінити як стабільний з позитивними тенденціями розвитку.

2.2 Соціальне підприємництво та його роль в сучасному суспільстві

Соціальне підприємництво — це унікальна модель бізнесу, яка поєднує соціальну місію та комерційну діяльність. Це не просто метод заробляння грошей; це інструмент для вирішення соціальних проблем і покращення якості життя людей. Використовуючи інноваційні бізнес-стратегії та підходи, соціальні підприємства прагнуть спричинити позитивні зміни в суспільстві. На думку Долуда Л., соціальне підприємництво визначається як підприємницька діяльність, спрямована на позитивні інноваційні зміни у суспільстві шляхом пом'якшення або вирішення соціальних проблем за допомогою доходу, отриманого від власної діяльності. Отримання та розподіл прибутку не є основною метою соціального підприємництва, що відрізняє його від звичайного бізнесу [10].

Підприємство, орієнтоване на вирішення соціальних проблем має свої коріння в давніх громадах і релігійних організаціях, які допомагали нужденним і вирішували соціальні проблеми. Незважаючи на це, як окремий феномен, соціальне підприємництво почало розвиватися в ХІХ столітті, коли кооперативи та благодійні організації поєднали комерційні дії з соціальними цілями, що призвело до того, що підприємництво поширилося по всьому світу. Усвідомлення того, що традиційні методи вирішення соціальних проблем неефективні та що бізнес повинен брати участь у цьому процесі, пояснює зростання інтересу до соціального підприємництва.

Сьогодні соціальне підприємництво є важливим компонентом соціальних змін, який допомагає створювати громадянське суспільство, створювати робочі місця, підвищувати якість життя та вирішувати нагальні соціальні проблеми. Соціальне підприємництво — це не просто бізнес; це потужний інструмент соціальних змін, який може змінити суспільство, покращуючи життя людей і вирішуючи гострі проблеми. Пропонуючи інноваційні методи та рішення, воно сприяє позитивним змінам і допомагає державним і громадським ініціативам

розвиватися. Їхня гнучкість і орієнтація на результат дозволяють їм швидко реагувати на соціальні виклики, знаходячи ефективні та стійкі рішення. Вони не лише пропонують товари та послуги, а й сприяють розширенню можливостей і посиленню автономії громад, залучаючи їх до активної участі у вирішенні власних проблем [1].

Бізнес, що має соціальну мету спонукає до винахідливості та творчих методів вирішення соціальних проблем. Воно спонукає до пошуку нових концепцій і моделей, які виходять за рамки традиційних методів, а також сприяє їх впровадженню в реальні справи. Соціальне підприємництво сприяє розвитку громадянського суспільства, підвищуючи його інституції та збільшуючи участь громадян. Залучаючи людей до вирішення спільних проблем і створення кращого майбутнього, воно сприяє розвитку соціального капіталу та формуванню соціальної відповідальності та солідарності. Воно сприяє спільному внеску людей у розвиток суспільства, об'єднуючи людей з різними поглядами та досвідом. Соціальне підприємництво є ефективним методом боротьби з такими соціальними проблемами, як бідність, безробіття, соціальна ізоляція та проблеми з навколишнім середовищем. Воно пропонує комплексний підхід до вирішення цих проблем, поєднуючи економічну стійкість і соціальну місію.

Соціальні підприємства не обмежуються усуненням наслідків соціальних проблем; вони створюють і впроваджують інноваційні рішення з метою подолання основних причин соціальних проблем. Соціальне підприємництво сприяє соціальній інклюзії, надаючи людям з обмеженими можливостями, національним меншинам та іншим групам можливості брати участь у суспільному житті. Крім того, вони створюють робочі місця для вразливих груп населення, підтримують розвиток місцевих громад і сприяють збереженню навколишнього середовища. Допмагаючи їм реалізувати свій потенціал і стати повноцінними членами суспільства, це сприяє розширенню їх прав і можливостей [22].

Фінансова модель соціального підприємництва відрізняє його від традиційного бізнесу. Соціальні підприємства прагнуть досягти фінансової

стійкості, забезпечуючи свою діяльність власними доходами та інвестиціями. Однак їх основною метою є вирішення соціальної проблеми, а не максимізація прибутку. У залежності від розміру, сфери діяльності та соціальної місії соціальних підприємств можуть бути різні фінансові моделі. Підприємства отримують прибуток від продажу товарів і послуг, інші від грантів і пожертв, а треті отримують прибуток від поєднання різних джерел. Джерелами фінансування соціальних підприємств можуть бути:

а) Власні доходи: отримані від продажу товарів та послуг, оренди приміщень, інвестиційної діяльності тощо.

б) Гранти та субсидії: надані державними органами, благодійними фондами, міжнародними організаціями тощо.

в) Пожертви: від фізичних та юридичних осіб.

г) Соціальні інвестиції: вкладення коштів з метою отримання соціального та фінансового прибутку.

д) Кредити: отримані від банків та інших фінансових установ [4].

Ситуація та вимоги соціального підприємства визначають джерела фінансування. Щоб знизити ризики та забезпечити стабільність діяльності, важлива диверсифікація джерел фінансування. Макроекономічні показники покращуються соціальним підприємництвом, оскільки воно сприяє створенню робочих місць, зростанню економіки та покращенню рівня життя населення. Воно спонукає до інновацій, малого та середнього бізнесу та соціальної відповідальності бізнесу. Особливо для вразливих груп населення, таких як молодь, люди з інвалідністю та безробітні, соціальні підприємства створюють робочі місця. Крім того, вони сприяють підвищенню кваліфікації та професійного рівня працівників, що позитивно впливає на продуктивність праці та конкурентоспроможність економіки.

Пропонуючи нові способи вирішення соціальних проблем, соціальне підприємництво спонукає до інновацій. Це стимулює розробку нових товарів, послуг і технологій, що прискорює економічний розвиток і підвищує

конкурентоспроможність країни. Крім того, соціальне підприємництво впливає на такі соціальні показники, як якість життя, рівень бідності, безробіття та соціальна нерівність. Воно підвищує соціальну згуртованість і довіру, одночасно зменшуючи напругу та конфлікт у суспільстві [15].

3 РОЗРОБКА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ПЛАНУ СТАРТАПУ СЕРВІСУ ПОШУКУ МІН «MINE SEEKING DRON» В РАМКАХ ПРОЄКТУ EU4YOUTH «ВІДНОВЛЕННЯ ЧЕРЕЗ СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО»

3.1 Цілі проєкту стартапу сервісу пошуку мін «Mine seeking dron». Структура управління. Вимоги та потреба у персоналі проєкту

Війна проти України спричинила катастрофічні наслідки, з яких одним із найбільш серйозних є масове замінування територій. Це не тільки загрожує безпеці населення, але й завдає шкоди економіці країни, особливо аграрному сектору. Сільськогосподарські угіддя, забруднені вибухонебезпечними матеріалами, стали зонами ризику, що унеможлиблює їх використання за призначенням і ставить під загрозу продовольчу безпеку держави.

Сільське господарство має вирішальне значення для України. Традиційно аграрний сектор є одним із основних драйверів економіки, а українські чорноземи здавна вважаються одними з найродючіших у світі. У результаті війни значна частина сільськогосподарських земель була втрачена, а замінування ще більше погіршило ситуацію. На території України передбачається розмінування від 174 до 200 тисяч квадратних кілометрів, з яких значна частина припадає на сільськогосподарські угіддя.

Заміновані поля представляють смертельну небезпеку для всього населення, включаючи аграріїв. Вибухонебезпечні предмети можуть залишатися активними протягом десятиліть, що призводить до того, що раніше родючі землі перетворюються на зони відчуження. Нездатність обробляти ці землі призводить до скорочення посівних площ, зниження врожайності та втрати значної частини сільськогосподарської продукції. У результаті це впливає на продовольчу безпеку країни та збільшує залежність від імпорту, що призводить до зростання цін на

продукти харчування. У таких умовах розмінування сільськогосподарських угідь є життєво важливим, відновлення безпеки та продуктивності цих територій є важливим завданням як з економічної точки зору, так і з гуманітарної. Це дозволить створити робочі місця, підтримати економічне зростання, забезпечити населення продовольством і сприяти соціальній стабільності.

Розмінування сільськогосподарських угідь вимагає значних фінансових, технічних і людських ресурсів. Він включає не лише виявлення та знешкодження вибухонебезпечних речовин, але й відновлення ґрунтів, інфраструктури та соціальних аспектів на місцях, які були постраждали. Щоб досягти успіху в цьому процесі, держава, міжнародні організації, громадянське суспільство та наукова спільнота повинні співпрацювати [15; 14].

Сільськогосподарські угіддя України, які значно постраждали від замінування внаслідок військової агресії, є основним ринком для проєкту «Mine-Seeking Drone». За різними оцінками, від 1 до 8 мільйонів гектарів родючих земель потребують негайного очищення від вибухонебезпечних предметів. Це становить значну частину площі сільськогосподарських угідь країни, що підкреслює масштабність проблеми та важливість проєкту. Київська, Харківська, Чернігівська та Сумська області – це регіони, які найбільше постраждали від бойових дій і мають значні площі сільськогосподарських земель, які є основним об'єктом проєкту. Таким чином, оскільки проблема є загальноукраїнською, проєкт готовий до розширення по всій Україні [39].

Потенційні клієнти проєкту це приватні землевласники, агрохолдинги і фермерські господарства, які хочуть швидко та безпечно розмінувати свої землі, щоб відновити виробництво. Крім того, державні установи та міжнародні організації, які фінансують проєкти з розмінування, мають важливу роль і хочуть підтримувати програми, спрямовані на відновлення економіки та безпеки країни.

Розмінування традиційними методами є повільним, небезпечним і дорогим. Вони вимагають участі великої кількості саперів, які ризикують своїм життям. Крім того, оскільки деякі види мін важко знайти, ці методи не завжди працюють.

Проект «Mine-Seeking Drone» пропонує інноваційне рішення цієї проблеми. Він використовує дрони, які мають спеціальні датчики для виявлення мін. Цей метод має багато переваг порівняно з традиційними методами. По-перше, він набагато безпечніший, оскільки оператори дронів можуть керувати ними з безпечної відстані. По-друге, дрони ефективніші та швидші, оскільки вони можуть обстежувати великі території за короткий проміжок часу. По-третє, він знижує витрати на розмінування, що робить його економічно вигідним

У проекті «Mine-Seeking Drone» використовується технологія розмінування, яка базується на використанні сучасних дронів, оснащених спеціальними датчиками для виявлення вибухонебезпечних предметів. Дрон DJI M300 RTK разом із магнітометром SENSYS MagDrone R3 використовується в проекті Mine-Seeking Drone. Використання цієї комбінації гарантує високу продуктивність, точність і надійність під час процесу розмінування. [21; 48]

Основним компонентом цієї технології є магнітометр, який має здатність виявити металеві предмети, такі як снаряди, міни та інші вибухонебезпечні предмети, на глибині до кількох метрів. Дрони з магнітометрами сканують поверхню землі і фіксують зміни магнітного поля, які можуть вказувати на наявність металевих об'єктів. Спеціальне програмне забезпечення використовується для обробки та аналізу даних, які надсилаються на наземну станцію управління. Після виявлення вибухонебезпечних предметів їх знешкоджують професійні сапери з дотриманням всіх необхідних правил безпеки. Таким чином, «Mine-Seeking Drone» пропонує комплексне рішення для розмінування гуманітарних цілей. Проект має широкий соціальний вплив і спрямований на вирішення важливих соціальних проблем, викликаних війною:

а) Створення робочих місць та підтримка ветеранів: Проект надає можливість працевлаштуванню та перекваліфікації військовослужбовців, які мають досвід керування безпілотниками, але стикаються з труднощами у пошуку роботи після демобілізації. Це сприяє їхній економічній автономії, психологічній підтримці та соціальній адаптації.

б) Покращення безпеки та добробуту населення: Розмінування сільськогосподарських земель зменшує ризик нещасних випадків серед місцевого населення та агропідприємств, які працюють на цих землях. Це повертає людям відчуття безпеки та дозволяє їм нормально жити та працювати на своїй землі.

в) Відновлення економіки та продовольчої безпеки: відновлення сільськогосподарського виробництва є важливим кроком у відновлення економіки країни завдяки розміні земель. Забезпечення продовольчої безпеки та зменшення залежності від імпорту досягаються завдяки збільшенню обсягів виробництва сільськогосподарської продукції.

г) Розвиток сільських територій: Проєкт сприяє розвитку сільських районів, де більшість замінованих земель знаходиться. Створення робочих місць і відновлення виробництва сприяють зупиненню відтоку населення з цих районів і сприяють розвитку їхньої економіки.

д) Зміцнення міжнародного іміджу України: Успішна реалізація проєкту «Mine-Seeking Drone» продемонструє світові, що Україна має інноваційний підхід до вирішення складних соціальних проблем і приверне міжнародну підтримку та інвестиції.

Організаційна структура проєкту «Mine-Seeking Drone» побудована за лінійно-функціональним принципом, де кожен працівник має чітко визначену посаду та підпорядковується безпосередньо директору проєкту (рисунок 3.1). Така організаційна структура сприяє ефективній комунікації, чіткому розподілу завдань і оперативному прийняттю рішень, що є важливими компонентами успішного завершення проєкту «Mine-Seeking Drone».

Під час реалізації проєкту розподіл обов'язків на підприємстві є критично важливим етапом, який вимагає ретельного планування та координації. Кожен проєкт має свої особливі цілі, завдання та обмеження, тому розподіл завдань має бути відповідним їхніх потребам. На початку проєкту важливо чітко визначити ролі кожного члена команди та те, що вони повинні зробити. Це допоможе

запобігти дублюванню роботи, розбіжностям і конфліктам, забезпечуючи злагоджену роботу команди.

Рисунок 3.1 – Організаційна структура проєкту «Mine-Seeking Drone»

При розподілі завдань важливо звернути увагу на досвід, кваліфікацію та сильні сторони кожного члена команди. Це дозволить ефективно використовувати ресурси та виконати роботи високої якості. Створення детального плану проєкту, який включає розподіл завдань за етапами, термінами та відповідальними особами, є важливим процесом. Такий план забезпечить прозорість і контроль над виконанням робіт. Це також дозволить виявити потенційні проблеми та внести корективи вчасно.

Ефективна співпраця та ефективна комунікація між членами команди є критично важливими для успіху проєкту. Зворотний зв'язок, обговорення та регулярні зустрічі допоможуть виявити проблеми на ранніх стадіях і вжити необхідних заходів. Крім того, оскільки непередбачені ситуації можуть виникнути під час виконання проєкту, важливо враховувати гнучкість у розподілі завдань. У разі потреби команда повинна бути готова до зміни та перерозподілу завдань. Якщо проєкт «Mine-Seeking Drone» успішно завершиться, він не тільки вирішить проблему замінування сільськогосподарських угідь, але й сприятиме відновленню безпеки та економіки країни, покращенню добробуту населення та розвитку сільських територій.

3.2 Робоча структура та PDM – проекту стартапу сервісу пошуку мін «Mine seeking dron»

Метод візуального відображення елементів проекту, або PDM, є важливим інструментом управління проектами. PDM, заснований на концепції передумання, дозволяє ефективно моделювати, аналізувати та оптимізувати складні процеси, що складаються з взаємопов'язаних завдань. На мережевій діаграмі кожен завдання проекту представлений у вигляді вузла, а зв'язки між вузлами відображаються стрілками, що відображають логічну послідовність виконання завдань.

В основі методу PDM лежить ідея про те, що виконання деяких завдань проекту є можливим лише після завершення інших операцій. Ці умови можуть бути бажаними (гнучкими) або обов'язковими (жорсткими). Хоча бажані передумови надають певну гнучкість у плануванні, обов'язкові передумови визначають чітку послідовність виконання завдань. PDM використовує чотири основні типи залежностей між завданнями: «завершення-початок», «початок-початок», «завершення-завершення» та рідше «початок-завершення».

Процес побудови діаграми передумання складається з кількох етапів, спочатку необхідно визначити всі завдання, необхідні для завершення проекту. Потім логічні зв'язки між завданнями встановлюються, визначаючи, які завдання є передумовами для інших. Наступним кроком є оцінка тривалості кожного завдання. На основі отриманих даних створюється мережева діаграма завдань і залежностей. За допомогою аналізу цієї діаграми можна визначити критичний шлях, який визначає мінімальний час, необхідний для завершення проекту. У методі PDM організаційний план проекту є важливим для успішної реалізації проекту. Він допомагає визначити, хто відповідає за виконання кожного завдання, які ресурси потрібні для його виконання та як організувати та контролювати виконання завдань.

При розробці кожного етапу проєкту важливо враховувати його цілі та обмеження. Для досягнення цілей проєкту етапи повинні бути логічно пов'язані між собою та показувати послідовність дій, необхідних для досягнення цих цілей. Кожен крок повинен мати чіткі цілі, ресурси, терміни виконання та критерії успішності. Враховуючи залежності між етапами, визначеними методом PDM, щоб забезпечити оптимальний розподіл ресурсів, при розробці проєкту «Mine-Seeking Drone» ми розподілили проєкт на три основні етапи (починаючи з ініціалізації (таблиця 3.2).

Таблиця 3.2 – Ініціація проєкту [24]

Етап проєкту	Завдання	Можливості автоматизації
1. Ініціація проєкту	Визначення цілей та завдань проєкту	Онлайн-дошки для управління завданнями (Trello, Asana)
	Формування команди проєкту	Системи управління проєктами (Jira, Basecamp)
	Оцінка ресурсів та бюджету	Програмне забезпечення для управління бюджетом (QuickBooks, Mint)
	Створення плану проєкту (організаційний, маркетинговий, фінансовий)	Інструменти для створення бізнес-планів (LivePlan, Bizplan)

Завданнями етапу ініціалізації є:

а) **Визначення цілей і завдань проєкту.** На цьому етапі визначаються цілі проєкту та конкретні завдання, які необхідно виконати. Можна автоматизувати цю роботу, використовуючи онлайн-дошки для управління завданнями, такі як Asana або Trello. Це інструменти для відстеження прогресу, розподілу завдань між членами команди та візуалізації цілей. В розробці організаційного плану проєкту «Mine-Seeking Drone», цілями проєкту на 1-3 роки є:

- 1) збільшити обсяги діяльності вдвічі протягом 2го-3го років;
- 2) щорічне проведення інформаційних кампаній та семінарів. Збільшення рівня обізнаності про послуги нашої компанії в Україні на 10%;

- 3) розробити програми з перекваліфікації військових операторів дронів на роботу в цивільних умовах протягом другого року;
- 4) розробити програми лояльності та мотивації для утримання операторів дронів, починаючи з 2го року;
- 5) починаючи з 3го року налагодження співпраці з екологічними організаціями для використання квадрокоптерів у природоохоронних проєктах;
- 6) розробити програми лояльності та мотивації для утримання ключових фахівців;
- 7) моніторинг ринку технологічних інновацій з метою підвищення якості послуг підприємства;
- 8) налагодити партнерські відносини з конкурентами для спільного розвитку;
- 9) робота над залученням грантів для отримання нових можливостей зростання;
- 10) Придбання 2х дронів (протягом 2-3 років) - 5, 8 квартали реалізації проєкту;
- 11) придбання акумуляторів (8 квартал реалізації проєкту);
- 12) розширення штату (операторів дронів) - протягом 2 та 3 років.

Цілі проєкту «Mine-Seeking Dron» — зміцнити та розширити позиції компанії на ринку послуг з розмінування. Вони включають подвоєння обсягів діяльності, підвищення обізнаності про компанію, створення програм лояльності для утримання персоналу та перекваліфікації військових операторів дронів, а також налагодження співпраці з екологічними організаціями щодо використання дронів у природоохоронних проєктах. Компанія прагне до інноваційного розвитку, соціальної відповідальності та сталого зростання за допомогою цих цілей.

б) Формування команди проєкту. це етап, коли підбирається команда для роботи над проєктом. Це включає визначення необхідних посад, пошук і найму персоналу та спілкування між ними. Системи управління проєктами, такі як

Basecamp або Jira, пропонують інструменти для комунікації, спільної роботи та відстеження завдань, що дозволяє автоматизувати цей процес. Ми розподілили відповідальність за виконання проєкту з виявлення та знешкодження вибухонебезпечних предметів, розподіл обов'язків в нашій команді наведені як додатку А.

Таблиця 3.1 – Розподіл обов'язків працівників соціального проєкту «Mine-Seeking Drone» [6; 12]

Посада	Обов'язки
Директор	Загальне керівництво проєктом, визначення цілей проєкту, розподіл завдань, контроль за ходом виконання, прийняття остаточних рішень. Розробка довгострокової стратегії розвитку проєкту, визначення пріоритетів та напрямків роботи, залучення фінансування для проєкту, контроль за витратами, налагодження співпраці з партнерами, інвесторами, державними органами, створення сприятливої атмосфери в команді, стимулювання працівників до досягнення цілей.
Менеджер	Розробка плану проєкту, визначення етапів проєкту, термінів виконання, ресурсів, необхідних для реалізації проєкту. Розподіл завдань між членами команди, контроль за їх виконанням, надання їм необхідної підтримки. Відстеження прогресу проєкту, надання звітів про його виконання керівництву. Виявлення проблем, що виникають під час реалізації проєкту, та розробка рішень для їх подолання, оцінка ризиків проєкту та розробка заходів для їх мінімізації.
Маркетолог	Розробка маркетингової стратегії, визначення цільової аудиторії, розробка маркетингових повідомлень, вибір каналів комунікації. Проведення рекламних кампаній, участь у виставках та конференціях, робота з ЗМІ. Дослідження ринку виявлення вибухонебезпечних предметів, конкурентного середовища, потреб цільової аудиторії. Розробка маркетингових матеріалів таких як створення веб-сайту, брошур, флаєрів, інших маркетингових матеріалів, аналіз ефективності маркетингових кампаній, внесення необхідних коректив.
Бухгалтер-фінансист	Відкриття банківських рахунків, розробка системи ведення бухгалтерського обліку для проєкту. Складання бюджету проєкту а саме деталізація бюджету проєкту з урахуванням усіх витрат.
Юрист	Аналіз законодавства, що регулює діяльність у сфері виявлення вибухонебезпечних предметів. Оформлення дозвільної документації. Розробка договорів з партнерами, постачальниками, клієнтами, а також інших необхідних юридичних документів. Отримання дозволів та ліцензій, необхідних для реалізації проєкту.

Затвердження плану проєкту, контроль за використанням бюджету та прийняття ключових рішень належать до обов'язків менеджера. Менеджер також

керує роботою команди, стежить за виконанням плану та вирішує оперативні проблеми. Маркетолог займається розробкою та реалізацією маркетингового плану, просування проєкту на ринку та залучення партнерів і клієнтів. Фінансист-бухгалтер контролює фінансові операції та складає звітність. Юрист готує договори, забезпечує юридичну підтримку проєкту та перевіряє документи на відповідність законодавству. Хоча вони не згадані у вихідній таблиці, технічні спеціалісти відіграють важливу роль у процесі виявлення та знешкодження вибухонебезпечних предметів, використовуючи спеціальне обладнання та технології, дотримуючись правил безпеки.

Розподіл завдань, який забезпечує своєчасне виконання завдань, оптимальне використання ресурсів і досягнення цілей, сприяє успішній реалізації проєкту. Це робота в команді, де кожен член команди відіграє важливу роль у загальному успіху. В таблиці видно чіткий розподіл завдань, охоплюючи основні елементи проєкту, оскільки кожен член команди має чітко визначену роль і відповідальність, цей розподіл сприяє ефективній виконанню проєкту. Це гарантує, що всі важливі

в) Оцінка ресурсів та бюджету. На цьому етапі визначаються ресурси, необхідні для завершення проєкту, включаючи грошові, матеріальні та людські ресурси. Крім того, він містить бюджет проєкту. Щоб автоматизувати цей процес, можна використовувати програмне забезпечення для управління бюджетом, таке як Mint або QuickBooks. Відстеження витрат, планування бюджету та нагляд за фінансовими потоками легше з цими програмами.

г) Створення плану проєкту. Цей етап включає розробку детального плану проєкту, який включає організаційну структуру, маркетингову стратегію та фінансові питання. Можна автоматизувати цей процес за допомогою інструментів для створення бізнес-планів, таких як LivePlan або Bizplan. Для структурування плану, розрахунку фінансових показників і візуалізації даних вони пропонують шаблони та інструменти [18].

Таблиця 3.2 – Планування проєкту [23]

Етап проєкту	Завдання	Можливості автоматизації
2. Планування проєкту	Розробка детального плану виконання робіт (розмінування)	Програмне забезпечення для управління проєктами (Microsoft Project, Primavera P6)
	Отримання дозволів та узгоджень від відповідних органів влади	Системи електронного документообігу (M.E.Doc, СОТА)
	Визначення завдань та відповідальності	Онлайн-дошки для управління завданнями (Trello, Asana)
	Створення календарного графіку проєкту	Інструменти для створення діаграм Ганта (GanttPRO, Lucidchart)
	Визначення ризиків проєкту та планування їх пом'якшення	Програмне забезпечення для управління ризиками автоматизації

Особливо в контексті розмінування, етап планування проєкту є важливою частиною життєвого циклу проєкту. Для безпечного та ефективного розмінування території необхідно розробити детальний план робіт. Методи розмінування, обладнання, ресурси та план виконання можуть бути включені в цей план. Оскільки розмінування є діяльністю, що регулюється законодавством, важливо отримати всі необхідні дозволи та узгодження від органів влади до початку робіт.

На етапі планування також визначаються конкретні завдання, які необхідно виконати, щоб досягти цілей проєкту, і визначаються особи, відповідальні за виконання цих завдань. Створення календарного плану проєкту є важливим інструментом для визначення загальної тривалості проєкту та термінів виконання кожного завдання. Він допомагає відстежувати прогрес і гарантує, що роботи виконуються вчасно.

План планування проєкту «Mine-Seeking Drone» включає всі етапи реалізації проєкту, від маркетингового дослідження до участі у виставках. Він встановлює реалістичні дедлайни для кожного завдання (рисунок 3.2).

	Назва	Тривалість	Початок	Закінчення
1	☐ Ініціація проекту	196 днів?	04.03.24 8:00	02.12.24 17:00
2	Визначення цілей та завдань проекту	14 днів?	04.03.24 8:00	21.03.24 17:00
3	Формування команди проекту	30 днів?	04.03.24 8:00	12.04.24 17:00
4	Оцінка ресурсів та бюджету	20 днів?	04.03.24 8:00	29.03.24 17:00
5	Створення плану проекту (організаційний план, маркетинговий план, фінансовий план).	33 днів?	04.03.24 8:00	17.04.24 17:00
6	☐ Автоматизація задач:	182 днів?	22.03.24 8:00	02.12.24 17:00
7	Створення онлайн-дошки для управління завданнями (Trello, Asana).	30 днів?	22.03.24 8:00	02.05.24 17:00
8	Налаштування системи відстеження часу (Harvest, Toggl).	45 днів?	22.03.24 8:00	23.05.24 17:00
9	Використання інструментів для автоматизації електронної пошти	45 днів?	22.03.24 8:00	23.05.24 17:00
10	☐ Планування проекту:	90 днів?	22.03.24 8:00	25.07.24 17:00
11	Розробка детального плану виконання робіт (розмінування)	30 днів?	22.03.24 8:00	02.05.24 17:00
12	Отримання дозволів та узгоджень від відповідних органів влади	67 днів?	22.03.24 8:00	24.06.24 17:00
13	Визначення завдань та відповідальності.	60 днів?	03.05.24 8:00	25.07.24 17:00
14	Створення календарного графіку проекту.	7 днів?	03.05.24 8:00	13.05.24 17:00
15	Визначення ризиків проекту та планування їх пом'якшення	14 днів?	22.03.24 8:00	10.04.24 17:00
16	☐ Реалізація проекту:	182 днів?	22.03.24 8:00	02.12.24 17:00
17	Облаштування офісу (оренда, наповнення меблями)	24 днів?	22.03.24 8:00	24.04.24 17:00
18	Найм працівників	14 днів?	22.03.24 8:00	10.04.24 17:00
19	Отримання обладнання для здійснення проекту (дрони та ін.прилади)	75 днів?	22.03.24 8:00	04.07.24 17:00
20	Проведення інструктажів з техніки безпеки працівників	1 день?	22.03.24 8:00	22.03.24 17:00
21	Робота щодо підписання договорів на виконання послуг.	30 днів?	22.03.24 8:00	02.05.24 17:00
22	Проведення ретельного дослідження території, яка потребує розмінування, з використанням дрона	1 день?	22.03.24 8:00	22.03.24 17:00
23	Складання детальної карти мінування, яка включає типи мін, їх розташування та глибину залягання	1 день?	22.03.24 8:00	22.03.24 17:00
24	Розробка плану розмінування, який визначає методи, ресурси та терміни виконання робіт.	2 днів?	22.03.24 8:00	25.03.24 17:00
25	Навчання та підготовка персоналу з розмінування, забезпечення їх необхідним обладнанням та інструментами	70 днів?	11.04.24 8:00	17.07.24 17:00
26	Дотримання суворих правил безпеки та протоколів під час розмінування.	0 днів?	22.03.24 8:00	22.03.24 8:00
27	Фіксація знайдених мін та боєприпасів.	0 днів?	22.03.24 8:00	22.03.24 8:00
28	Оновлення карти мінування та документації про хід розмінування.	0 днів?	22.03.24 8:00	22.03.24 8:00
29	Складання акту про завершення розмінування та підтвердження безпечності території.	1 день?	05.07.24 8:00	05.07.24 17:00
30	☐ Контроль проекту:	182 днів?	22.03.24 8:00	02.12.24 17:00
31	Відстеження прогресу проекту та його відповідності цілям.	90 днів?	11.04.24 8:00	14.08.24 17:00

Рисунок 3.2 – План реалізації проекту «Mine-Seeking Drone»

Залежності між завданнями також враховуються в плані графіку. Наприклад, реєстрація ТОВ і отримання дозволів є необхідними для закупівлі та найму персоналу. Це допомагає уникнути затримок і забезпечує логічну послідовність дій. Визначення критичного шляху, тобто послідовності завдань, які визначають загальну тривалість проекту, є важливою частиною плану графіку. Будь-який проект, особливо щодо розмінування, має ризики, а отже важливо виявити потенційні загрози, такі як наявність невідомих вибухонебезпечних предметів, несприятливі погодні умови або технічні несправності, і розробити плани дій для пом'якшення цих ризиків.

З метою автоматизації етапів проекту можуть застосовуватись різноманітні інструменти (таблиця 3.3).

Таблиця 3.3 – Реалізація проєкту [1]

Завдання	Можливості автоматизації
Облаштування офісу	CRM-системи для управління взаємовідносинами з клієнтами (Salesforce, HubSpot)
Найм працівників	Системи управління персоналом (Workday, BambooHR)
Отримання обладнання для здійснення проєкту (дрони та інші прилади)	Системи управління активами (Asset Panda, Snipe-IT)
Проведення інструктажів з техніки безпеки працівників	Системи управління навчанням (TalentLMS, Docebo)
Робота щодо підписання договорів на виконання послуг	Системи електронного документообігу (M.E.Doc)
Проведення дослідження території	ГІС-системи (ArcGIS, QGIS)
Складання карти мінування	Спеціалізоване програмне забезпечення для розмінування (MineAction)
Розробка плану розмінування	Програмне забезпечення для управління проєктами (Microsoft Project, Primavera P6)
Навчання та підготовка персоналу	Системи управління навчанням (TalentLMS, Docebo)
Дотримання правил безпеки та протоколів	Системи управління безпекою (Safety Management Systems)

Досягнення мети очищення території від вибухонебезпечних предметів залежить від етапу реалізації проєкту розмінування. Він охоплює різноманітні заходи, починаючи від організаційних питань і закінчуючи прямим виконанням робіт з розмінування. На початковому етапі відбувається підбір персоналу та облаштування офісу проєкту. Для оптимізації цих процесів використовуються системи CRM, такі як Salesforce та HubSpot, які допомагають у веденні обліку клієнтів і партнерів, а також системи управління персоналом, такі як Workday і BambooHR, які автоматизують співбесіди, збір резюме та розміщення вакансій. Отримання обладнання для розмінування, такого як дрони, металодетектори та захисне спорядження, є важливим кроком. Системи управління активами, такі як Asset Panda та Snipe-IT, дозволяють швидко обслуговувати обладнання та відстежувати його наявність, стан і місце знаходження. Усі співробітники повинні

пройти інструктаж з техніки безпеки за допомогою систем управління навчанням, таких як TalentLMS або Docebo [20].

Наступним кроком є розробка договорів і розслідування території. Процес підписання договорів між замовниками та контрагентами прискорюється за допомогою систем електронного документообігу, таких як COTA та M.E.Doc. Дослідження території включає збір та аналіз інформації про можливі загрози, характеристики рельєфу та інші елементи, які можуть вплинути на хід робіт. Для проведення просторового аналізу та створення детальних карт місцевості використовуються ГІС-системи, такі як ArcGIS і QGIS. На основі даних створюється карта мінування та план розмінування. MineAction, спеціалізоване програмне забезпечення для розмінування, допомагає автоматизувати цей процес, що підвищує ефективність і точність роботи. Програми для управління проектами, такі як Microsoft Project і Primavera P6, допомагають у розробці детальних планів, розподілі ресурсів і контролі виконання завдань.

Етап реалізації включає навчання персоналу. Працівники повинні знати про правила безпеки, особливості роботи з вибухонебезпечними предметами та протоколи дій у разі надзвичайних ситуацій. За допомогою систем управління навчанням можна оцінити знання та навички персоналу та планувати та проводити навчання. На етапі реалізації проекту розмінування використання сучасних технологій та автоматизованих систем значно підвищує ефективність і безпеку робіт, а також гарантує швидке та якісне завершення проекту.

Таким чином, план реалізації проекту «Mine-Seeking Drone» є комплексним документом, який охоплює всі аспекти проекту, від початкових етапів до остаточного розмінування. Чітке планування, ефективне управління ресурсами, використання сучасних технологій і дотримання правил безпеки є ключовими факторами успіху проекту. Застосування автоматизованих систем на кожному етапі дозволяє оптимізувати процеси, підвищувати ефективність і якість робіт, а також мінімізувати людські ризики. Проект «Mine-Seeking Drone» має високі

шанси на успіх, що зробить значний внесок у вирішення проблеми замінування територій завдяки комплексному підходу та використанню інноваційних рішень.

3.3 Автоматизація процесу формування операційного плану за допомогою ProjectLibre

Програми автоматизації широко використовуються для покращення процесу управління проектами та побудови та аналізу діаграм передування. Такі програми дозволяють автоматично генерувати діаграми передування на основі введених даних, розраховувати критичний шлях, визначати резерви часу, відстежувати хід виконання робіт, генерувати звіти та багато іншого. Це значно полегшує роботу менеджерів проектів і дозволяє їм зосередитися на прийнятті рішень і управлінні ризиками, а не на рутинних операціях.

ProjectLibre є потужним інструментом для управління проектами з відкритим вихідним кодом, який надає багато можливостей для планування, виконання та контролю будь-якого проекту, незалежно від його складності. Він має схожий інтерфейс і функції, але є безкоштовним і працює з різними операційними системами, позиціонується як альтернатива Microsoft Project. Ми використали ProjectLibre для випробування процесу створення плану організації та зробили аналіз реалізації кожного етапу проекту, враховуючи реальні строки кожної операції.

Одним із важливих переваг ProjectLibre є можливість ретельно організувати проект. Проект розмінування можна розбити на окремі завдання за допомогою інструменту Work Breakdown Structure (WBS), наприклад, дослідження території, маркування небезпечних зон, знешкодження вибухонебезпечних предметів тощо. (рисунок 3.3).

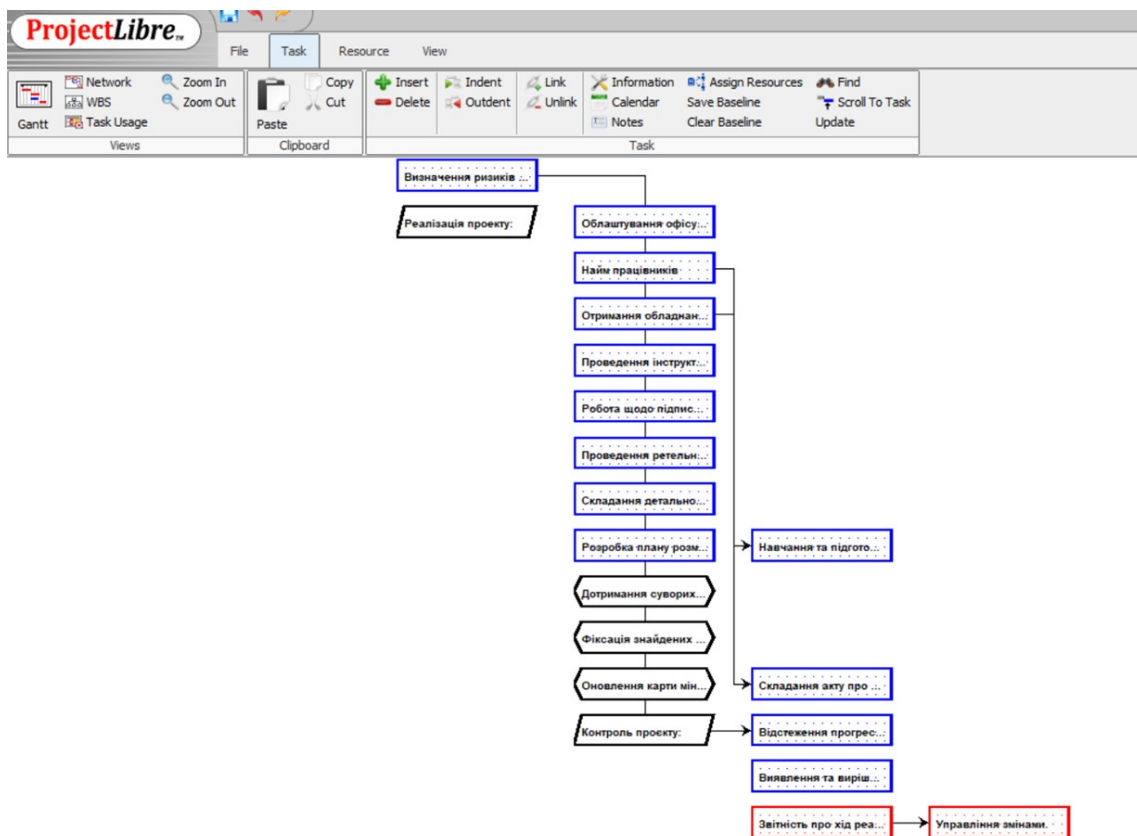

Рисунок 3.3 – Схема реалізації проєкту «Mine-Seeking Drone» за допомогою інструменту WBS в ProjectLibre

Кожне завдання може бути деталізовано, описавши конкретні дії, необхідні ресурси, терміни виконання та осіб, відповідальних за його виконання. ProjectLibre дозволяє планувати та розподіляти ресурси проєкту, включаючи людські ресурси (інженери, сапери, медичний персонал), матеріальні ресурси (транспортні засоби, засоби захисту та обладнання для розмінування) та фінансові ресурси [26; 47]. За допомогою інструментів розподілу ресурсів і рівнів ресурсів можна оптимізувати завантаження ресурсів, уникаючи простоїв або перевантаження ресурсів. Це сприяє ефективному використанню бюджету проєкту.

Діаграми Ганта полегшують візуалізацію графіка, що полегшує його аналіз і керування (рисунок 3.4). Діаграма Ганта дозволяє дивитися на проєкт як на графіку, де кожне завдання представлено горизонтальною лінією, довжина якої

відповідає його тривалості. Це допомагає визначити критичні шляхи та оцінити загальну тривалість проєкту.

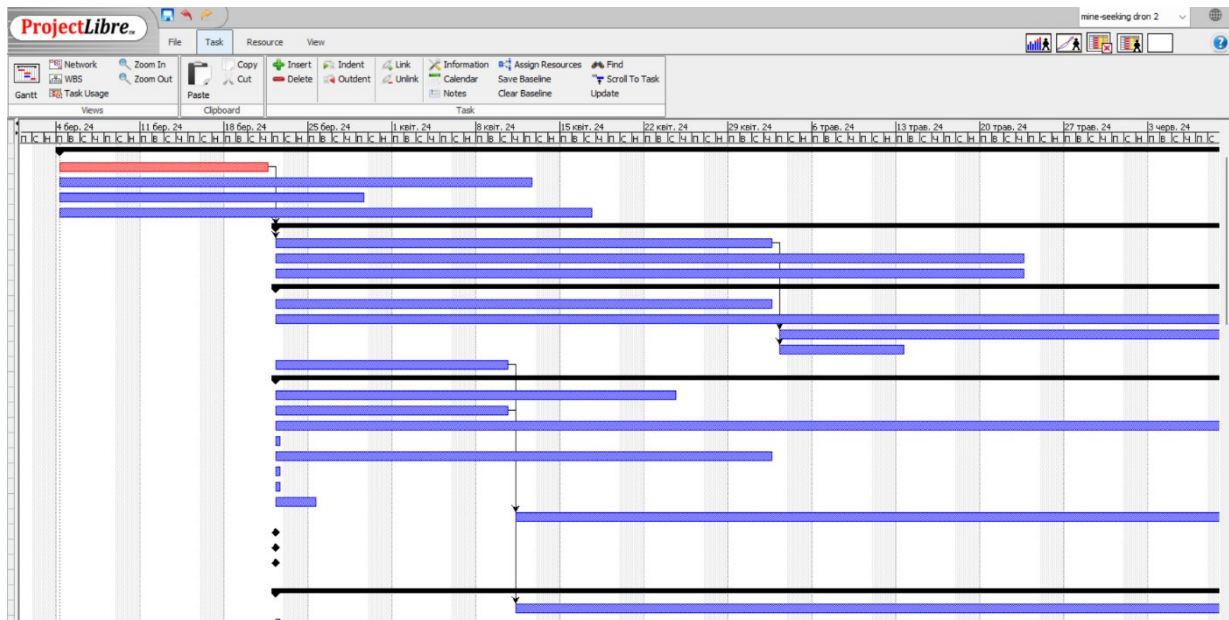

Рисунок 3.4 – Діаграма Ганта по проєкту «Mine-Seeking Drone»

Діаграма Ганта дозволяє визначити, коли та які ресурси (людські, фінансові та матеріальні) необхідні для кожного завдання. Це сприяє ефективному використанню ресурсів і запобігає перевантаженням. Завдяки діаграмі Ганта можна відстежувати виконання завдань у режимі реального часу. Ви можете переглядати, які завдання вже завершено, які в процесі та які ще не завершено. Це допомагає виявити порушення графіка та вирішити їх.

Враховуючи високий рівень ризику, пов'язаного з роботами з розмінування, управління ризиками є одним із найважливіших елементів проєкту. Інструменти ProjectLibre можна використовувати для виявлення, оцінки та управління ризиками. Розробка реєстру ризиків з детальним описом кожного ризику, його ймовірності та впливу на проєкт, а також планів реагування на ризики мінімізують негативні наслідки та забезпечують безпеку персоналу. При виконанні проєктів розмінування використання ProjectLibre значно підвищує продуктивність, безпеку та якість виконання.

ВИСНОВКИ

У сучасній ринковій економіці, яка постійно змінюється, успішне завершення бізнес-проектів вимагає ретельного планування та обґрунтування на кожному етапі.

Організаційний план є важливим компонентом бізнес-плану, оскільки він визначає стратегію та тактику досягнення цілей, а також розподіл ресурсів. Організаційний план компанії має бути чітко сформований і адаптований до сучасних вимог ринку. Організаційний план визначає, як розподілити ресурси компанії, щоб досягти її цілей, дозволяє відстежувати, чи досягає підприємство своїх цілей і як воно функціонує.

Війна призвела до значного замінування територій, що поставило під загрозу життя людей і економічний прогрес країни. Однією з основних сфер економіки України є сільське господарство, тому ця проблема особливо гостро стоїть перед ним. Заміновані поля не тільки не можуть бути використані для вирощування сільськогосподарських культур, але й становлять значну небезпеку для життя фермерів і інших людей, які працюють на цих землях. Ці обставини стали підґрунтям до виникнення ідеї стартапу проекту «Mine-Seeking Drone», що був розроблений в рамках проекту EU4YOUTH «Відновлення через соціальне підприємництво» від JA Ukraine.

Проект «Mine-Seeking Drone» є інноваційним рішенням, яке може значно збільшити швидкість процесу розмінування. Вибухонебезпечні предмети можна швидко та безпечно виявляти за допомогою дронів з магнітометрами, що значно знижує ризики для саперів і підвищує продуктивність. Крім того, порівняно з традиційними методами розмінування, цей метод є більш економічним..

Проект Mine-Seeking Drone має соціальний і економічний вплив. Він допоможе створювати робочі місця, особливо для ветеранів, які мають досвід роботи з безпілотниками. Це допоможе їм адаптуватися та знайти своє місце в суспільстві. Крім того, проект покращить безпеку та добробут населення,

відновить економіку та продовольчу безпеку країни, сприятиме розвитку сільських територій і покращуватиме імідж України на міжнародному рівні

Для успішної реалізації проєкту «Mine-Seeking Drone» необхідний комплексний підхід, який включає технічні та організаційні, фінансові та юридичні аспекти. Ефективна організаційна структура, яка забезпечує чіткий розподіл обов'язків і відповідальності між членами команди, є важливою. Фінансові елементи проєкту, такі як залучення інвестицій, бюджетування та контроль витрат, також повинні бути враховані.

В результаті, нами було розроблено операційний план проєкту стартапу «Mine seeking drop», починаючи із формування цілей, потреби у персоналі, звершуючи аспектами автоматизації, зокрема етапів здійснення, діаграми Ганта (описано використання ProjectLibre).

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Аналіз та реалізація проєктів : навчальний посібник/ Н. Е. Ковшун, О. І. Левун. - Рівне : Нац. ун-т вод. господарства та природокористування, 2022. - 351 с.
2. Баранова О. Соціальне підприємництво як відповідь суспільства на соціальні потреби / О. Баранова // Останні новини бізнесу України. [Електронний ресурс] - Режим доступу : https://biz.ligazakon.net/interview/205014_sotsalne-pdprimnitstvo-yak-vdpovd-susplstva-na-sotsaln-potrebi
3. Бізнес-планування підприємницької діяльності: навчальний посібник / Варналій З. С., Васильців Т. Г., Лупак Р. Л., Білик Р. Р та ін. - Чернівці, 2019. - 263 с
4. Блага Н. В. Управління проєктами : навчальний посібник / Н. В. Блага. - Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ. - 2021. - 152 с.
5. Бойко М. Д. Право соціального забезпечення України [посібник] / Бойко М. Д. – К.: Олан, 2004. – 312 с.
6. Бондаренко О. Що таке Діаграма Ганта і як правильно користуватися?./О. Бондаренко // Worksection. [Електронний ресурс] - Режим доступу : <https://worksection.com/ua/blog/what-is-gantt-chart.html>
7. Буряк К. Як ефективно делегувати повноваження та знаходити час для стратегічних завдань: поради ГУРТА. / К. Буряк // Ресурсний центр ГУРТ. [Електронний ресурс] - Режим доступу : URL: <https://gurt.org.ua/articles/31253/>
8. В Україні 174 тисячі квадратних кілометрів потенційно забруднені вибухонебезпечними предметами. Укрінформ - актуальні новини України та світу. [Електронний ресурс] - Режим доступу :<https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3714817-v-ukraini-174-tisaci-kvadratnih-kilometriv-potencijno-zabrudneni-vibuhonebezpecnimi-predmetami.html>

9. ГО «ДЖУНІОР АЧІВМЕНТ УКРАЇНА» - Основна інформація - Clarity Project. [Електронний ресурс] - Режим доступу : <https://clarity-project.info/edr/44454953>.

10. ГО «ДЖУНІОР АЧІВМЕНТ УКРАЇНА». - Основна інформація - Opendatabot. [Електронний ресурс] - Режим доступу : <https://opendatabot.ua/c/44454953>.

11. Долуда Л. Соціальне підприємництво. Бізнес-модель. Реєстрація. Оподаткування / Л. Долуда, В. Назарук, Ю. Кірсанова. - Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2017. - 92 с.

12. Загальні правила складання бізнес-плану. [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://gl.kradmin.gov.ua/doc/econom/zagpravEK031018.pdf>

13. Івасів О. Школа місцевого самоврядування. Створення проектною команди та розподіл обов'язків. / О. Івасів // [Електронний ресурс] - Режим доступу : https://www.youtube.com/watch?v=Wbu_UQizqk0

14. Інтерактивна мапа територій, які потенційно можуть бути забруднені вибухонебезпечними предметами. [Електронний ресурс] - Режим доступу : <https://mine.dsns.gov.ua/>

15. Кочиморовська О. М. Основні напрями оптимізації систем соціального захисту в Україні: аналітична доповідь / О. О. Кочиморовська, О. М. Пищуліна. – К. : НІСД, 2012. – 88 с.

16. Мамонова Н Українське сільське господарство у воєнний / Н. Мамонова, О. Бородіна, К. Браян [Електронний ресурс] - Режим доступу : <https://www.tni.org/en/article/ukrainian-agriculture-in-wartime?translation=uk>

17. Микитюк П. П. Управління проектами / П. П. Микитюк. - Тернопіль : Екон. думка ТНЕУ, 2014. - 271 с.

18. Посібник JA Ukraine: Управління проектами. Розділ 3: Планування проекту. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://elearn.jaeurope.org/pm/ua/управління-проектами/розділ-3-планування-проекту/>

19. Право соціального забезпечення України: навчальний посібник / за заг. ред. П. Д. Пилипенка. – Вид. 3-тє, змін. і доп. – К.: Істина, 2012. – 232 с.
20. Праїз Г. Програмне забезпечення для управління активами: вичерпний посібник із програмного забезпечення для управління активами. / Г. Праїз // BusinessYield. [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://businessyield.com/uk/technology/asset-manager-software/#google_vignette.
21. Промисловий дрон DJI Matrice 300 RTK. WeEnergy LLC. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://airunit.com.ua/dji-enterprise/matrice-300-rtk/drone/>
22. Свинчук А.А. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / А. А. Свинчук, А. О. Корнецький, М. А. Гончарова, В. Я. Назарук, Н. Є. Гусак, А. А. Туманова. – К: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017 – 188 с.
23. Худенко Д. 15 найкращих інструментів для планування проєктів / Д. Худенко. // Worksection. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://worksection.com/ua/blog/best-project-planning-tools.html>
24. Шинкарук Л. В. Організація проєктної діяльності: навчальний посібник / Л.В. Шинкарук, В.П. Биховченко, Т.О. Власенко. - К. : КНЕУ, 2021 - 341 с
25. Andrienn Watt. Project management. Розділ 10. Планування графіка проєкту. [Електронний ресурс] - Режим доступу [https://ukrayinska.libretexts.org/Бізнес/Менеджмент/Книга:_Управління_проєктами_\(Watt\)/01:_Розділи/1.10:_Планування_графіка_проєкту](https://ukrayinska.libretexts.org/Бізнес/Менеджмент/Книга:_Управління_проєктами_(Watt)/01:_Розділи/1.10:_Планування_графіка_проєкту)
26. #1 Alternative to Microsoft Project Open Source. Projectlibre [Electronic resource] - Access mode : URL: <https://www.projectlibre.com/>
27. Best Project Management Software For 2024. Comprehensive Reviews. Find The Right Software. Software.Fish. [Electronic resource] - Access mode : <https://software.fish/project-management-software/best-project-management-software>.

28. Effective Project Structure. [Electronic resource] - Access mode : <https://azumo.com/project-outsourcing-handbook/how-to-establish-an-effective-project-structure>.
29. Functions of Planning in Management. BeStrategicPlanning. [Electronic resource] - Access mode : <https://bestrategicplanning.com/functions-of-planning-in-management/>
30. Gantt Henry L. Organizing for Work / Henry L. Gant - New York, USA: Productivity press, 2017. - 166 p.
31. Iljin O. M. An analysis of the main project organizational structures: advantages, disadvantages and factors affecting their selection / O.M. Iljin, O.V. Holovina, O.O. Didenko // Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, 2018. - 1(11 (85)), pp. 4-10.
32. James M. Schedule Management: Key Elements of Scheduling for Success. / M. James, A. Avalon // Long International. [Electronic resource] - Access mode : <https://www.long-intl.com/articles/successful-schedule-management/>
33. Johansson J. Mastering the project life cycle: Your complete guide (+ examples). / J. Johansson. [Electronic resource] - Access mode : <https://resourceguruapp.com/blog/project-management/project-life-cycle>
34. Junior Achievement Ukraine. LinkedIn. [Electronic resource] - Access mode : <https://ua.linkedin.com/company/jaukraine>
35. Junior Achievement Ukraine. Official resource . [Electronic resource] - Access mode : <https://ja-ukraine.org/>
36. Korostashovets A Matrix Organizational Structure: Definition & Examples. / A. Korostashovets. [Electronic resource] - Access mode : <https://worksection.com/en/blog/matrix-organization.html>
37. Laurel J. Organizational Planning. Types, Steps & Examples. / J Laurel, S. Kennedy. [Electronic resource] - Access mode : <https://study.com/academy/lesson/three-levels-of-organizational-planning.html>

38. Lobariev V. How can recruiters use social media to find candidates?. [Electronic resource] - Access mode : <https://www.linkedin.com/pulse/how-can-recruiters-use-social-media-find-candidates-vadym-lobariev/>
39. Ma Y. Spatiotemporal Analysis and War Impact Assessment of Agricultural Land in Ukraine Using RS and GIS Technology / Y.Ma, D. Lyu, K. Sun, S. Li, B. Zhu, R. Zhao, M. Zheng, K Song. [Electronic resource] - Access mode :URL: <https://www.mdpi.com/2073-445X/11/10/1810>
40. Nouri C. Organizational Planning Guide: Types of Plans, Steps, and Examples. Pingboard. Pingboard. [Electronic resource] - Access mode : <https://pingboard.com/blog/organizational-planning-guide-types-of-plans-steps-and-examples/>
41. O'Malley M. 10 Principles of Effective Organizations. / M. O'Malley. // Harvard Business Review. [Electronic resource] - Access mode : <https://hbr.org/2022/08/10-principles-of-effective-organizations>
42. Organizational Planning: 5 Steps to Success – TestGorilla. Talent Assessments for Skills-Based Hiring – TestGorilla. [Electronic resource] - Access mode : <https://www.testgorilla.com/blog/organizational-planning/>
43. Project Planning. ProjectManager. [Electronic resource] - Access mode :URL: <https://www.projectmanager.com/guides/project-planning/>
44. Project Schedule Management: How to Plan, Develop, Maintain & Control? Invensis Learning Blog. [Electronic resource] - Access mode : <https://www.invensislearning.com/blog/project-schedule-management/>
45. Project Schedule. ProjectManager. [Electronic resource] - Access mode : <https://www.projectmanager.com/guides/project-scheduling>
46. Project structure - test.con EN. test.con Home - test.con. [Electronic resource] - Access mode : URL: https://testcon.info/HB_EN_Project-Structure.html.
47. ProjectLibre Tutorial Part 1: Creating Your First Project. project-management.com. [Electronic resource] - Access mode :<https://project-management.com/projectlibre-tutorial-part-1/>

48. SENSYS MagDrone R3 magnetometer. [Electronic resource] - Access mode : <https://www.geologdata.com/shop/sensys-magdrone-r3-magnetometer-89>

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1- Інструменти контролю проєкту та їх опис [27]

Інструмент контролю проєкту	Опис
Звіти про виконання робіт	Регулярна інформація про хід виконання завдань, досягнуті результати, витрачені ресурси та виявлені проблеми. Різні формати (текстові, табличні, графічні) та періодичність (щоденні, щотижневі, щомісячні). Дозволяють відстежувати прогрес, виявляти відхилення від плану та приймати рішення.
Наради з контролю проєкту	Регулярні зустрічі команди проєкту для обговорення ходу виконання робіт, результатів, проблем та шляхів їх вирішення. Координація дій, обмін інформацією, спільне прийняття рішень, мотивація учасників. Різні формати (особисті зустрічі, відеоконференції, телефонні розмови) та періодичність (щоденні, щотижневі, щомісячні).
Інспекції та аудити	Перевірка якості виконання робіт, відповідності результатів вимогам та стандартам. Проводяться внутрішніми фахівцями або зовнішніми експертами. Дозволяють виявити недоліки та помилки, оцінити ефективність методів та інструментів, сформулювати рекомендації щодо покращення.
Програмне забезпечення для управління проєктами (PMIS)	Автоматизація процесів управління проєктами: планування, контроль, аналіз, звітність. Створення та редагування планів-графіків, відстеження завдань, розподіл ресурсів, контроль витрат, формування звітів. Спрощує та прискорює процес управління, підвищує ефективність та прозорість.
Системи відстеження часу	Зберігання, організація та контроль доступу до документів проєкту. Централізоване зберігання, полегшення пошуку та використання. Функції

Таблиця А.2 — Розподіл обов'язків по підприємству «Mine-Seeking Drone»

Посада	Осіб	Освіта	Вимоги	Обов'язки
Директор	1	Вища освіта другого рівня за ступенем магістра за відповідною галуззю знань або вища освіта другого рівня за ступенем магістра та післядипломна освіта за галуззю знань «Управління та адміністрування» або «Право».	Знати законодавство України про підприємництво, основи ринкової економіки, організації та ведення бухгалтерського обліку, податкового обліку та оподаткування, операційної діяльності підприємства, менеджменту, маркетингу, економічного аналізу. Методи управління персоналом, навички ведення ділових переговорів, володіння комп'ютерною технікою.	Забезпечувати загальне керівництво діяльністю підприємства, дотримуватися вимог законодавства України, статуту та інших установчих документів підприємства, захищати інтереси підприємства, розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємства, нести відповідальність за результати діяльності підприємства.
Менеджер	1	Вища освіта (магістерська або бакалаврська) у сфері менеджменту	Знання менеджменту, маркетингу, фінансів, основ права та бухгалтерського обліку, Досвід роботи на керівних посадах (бажано)	Розробка та впровадження стратегії розвитку, визначення цілей та завдань, аналіз ринку та конкурентів, пошук нових можливостей, мотивація та оцінка роботи персоналу, вирішення кадрових питань.
Маркетолог	1	Вища освіта (магістерська або бакалаврська) у сфері маркетингу	Знання принципів маркетингу, психології споживачів, основ менеджменту, знання онлайн-маркетингу (SEO, SMM, контент-маркетинг, email-маркетинг), володіння інструментами для аналітики	Аналіз ринку та конкурентного середовища; вивчення потреб та поведінки цільової аудиторії; дослідження ефективності маркетингових кампаній.

Продовження таблиці А.2

Посада	Осіб	Освіта	Вимоги	Обов'язки
Бухгалтер - фінансист	1	Вища освіта (магістерська або бакалаврська) у сфері бухгалтерського обліку, фінансів або інших релевантних областях.	Знання принципів ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Знання податкового законодавства, вміння використовувати бухгалтерське програмне забезпечення. Уважність до деталей та відповідальність, стресостійкість та вміння працювати в умовах багатозадачності.	Ведення бухгалтерського обліку проєкту, складання фінансової звітності, контроль за витратами проєкту, розрахунок та сплата податків. Підготовка звітів про фінансовий стан проєкту для керівництва та інших зацікавлених сторін.
Юрист	1	Вища освіта (магістерська) у сфері права.	Глибокі знання законодавства України, аналітичні здібності, комунікативні здібності, стресостійкість. Знання законодавства у сфері виявлення вибухонебезпечних предметів, земельних відносин, інтелектуальної власності та інших релевантних областях..	Надання консультацій з усіх правових питань, що виникають у процесі діяльності підприємства, розробка та правова експертиза внутрішніх документів підприємства, участь у переговорах з контрагентами, правовий супровід угод, представництво інтересів підприємства в судах, арбітражних судах та інших органах.
Оператор дрона	2	Середня, перевага надається кандидатам з технічною освітою (наприклад, електроніка, комп'ютерні науки) або військовою службою.	Знання принципів роботи БПЛА та їх систем, вміння керувати БПЛА в польоті та виконувати різні завдання (фотозйомка, відеозйомка, картографування). Вміння використовувати програмне забезпечення для управління БПЛА та обробки зображень. Знання правил експлуатації БПЛА в повітряному просторі України. Відмінні фізична форма та координація рухів, вміння працювати в команді та самостійно.	Підготовка БПЛА до польоту, виконання польоту БПЛА та зйомка фото- та відеоматеріалів, обробка фото- та відеоматеріалів для виявлення вибухонебезпечних предметів, складання звітів про результати роботи. Участь у навчанні та тренінгах. Виконання інших завдань, пов'язаних з роботою БПЛА.

Кінець таблиці А.2

Посада	Осіб	Освіта	Вимоги	Обов'язки
Інженер механік	1	Вища, бакалаврська або магістерська ступінь у таких сферах, як: машинобудування: проектування машин, механізми та машини, мехатроніка або електроніка, автоматизація, робототехніка.	Знання механіки: глибоке розуміння принципів механіки, матеріалознавства та термодинаміки. Навички програмування: знання мов програмування (Python, C++, MATLAB) для розробки програмного забезпечення для управління робототехнікою та іншим обладнанням. Знання електроніки: розуміння принципів роботи електронних схем та компонентів, вміння працювати з датчиками та системами збору даних	Підготовка обладнання до надання послуг та подальше обслуговування за потреби, надання технічної підтримки під час використання систем та обладнання в польових умовах, консультування персоналу з питань використання робототехнічних систем та іншого обладнання. Виїзд на місця проведення робіт для надання технічної допомоги. Усунення неполадок робототехнічних систем та іншого обладнання в польових умовах.
Водій	1	Повна загальна середня освіта або професійно-технічна освіта	Водіння: вміння впевнено та безпечно керувати легковим або вантажним автомобілем, вміння чітко та лаконічно спілкуватися з диспетчером, членами команди та іншими зацікавленими сторонами.	Доставка членів команди та обладнання до місць проведення робіт, Завантаження та розвантаження обладнання, інструментів та інших матеріалів. Забезпечення безпеки членів команди та обладнання під час транспортування.